

Brassói Lapok

Ára 5 lej

Szombat
1931 * november 28

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

274. szám
XXXVII. évtől

Ára 5 lej

MA GRETL THEIMER - VEREBES ERNŐ MA
WERNER FÖTTERER-el

A huszárszerelem

német énekes, táncos vidám filmoperette
PREMIER - UJDONSÁG
Leszállított 1. hely 40 helyett 30 Lej.
helyarakt: Paboly 50 helyett 45 Lej.
a brassói MODERN Mozgóban

Jorga a királynál

Bukarest, november 26.

Jorga miniszterelnököt a király csüörtökön délelőtt rövid kihallgatáson fogadta, majd ebédre is meghívta.

A rendkívüli kihallgatásra Zahoridan örmény püspök beiktatása szolgáltatott alkalmat. Az új püspöknek előírás szerint a király sajátkezüleg adta át a pásztorbotot. Ennél az ünnepélyes eseményénél Jorga is jelen volt, majd befejezése után követte a királyt, aki a királyi palotában a belpolitikai helyzetéről informálódott a miniszterelnöknél.

Lesz külföldi cukor,

de nincs köszönet benne

Bukarest, november 26.

A Kamara tegnap délutáni ülésének szénzációja a cukorkérdés szőnyegrehozása volt. Vasilescu-Carpen kereskedelmi miniszter bejelentette, hogy, miután a cukorkartell nem hajlandó az árakat leszállítani, a kormány máris megkezdte a tárgyalásokat a csehszlovákiai cukorgyárakkal, amelyekről hét lejes árban fogunk cukrot kapni. Kinos meglepetésként hatott azonban a kereskedelmi miniszternek az a kijelentése, hogy

még ez az olcsó cukor is 35 lejes árban fog a fogyasztóhoz jutni, tekin'ettel arra, hogy az állam a 10 és 13 lejes táxáról nem mondhat le.

Cuza szól hozzá a kérdéshez és a cukorkartell a zsidók szervezetének nevezi, amely szoros kapcsolatban áll a "hírhedt" Marmorosch bankkal. Felsorolja a cukorkartell 58 igazgatósági tagjának a nevét, akik között mindössze 4 román van.

3 hónapja nem kaptak fizetést a temes-torontáli tanítók

Temesvár, november 26.

Temes-Torontálmegye tanítói és tanárai, akik már három hónap óta nem kaptak fizetést, küldöttséget menesztettek Nicolau bánási közigazgatási vezérfelügyelőhöz s elpanaszolták neki nyomorúságos és kétségbeesítő helyzetüket. Együttel memorandumot is nyújtottak át neki, kérve abban sürgős intézkedést járandóságai kiutalása érdekében. Nicolau vezérfelügyelő átvette a memorandumot és ígéretet tett arra, hogy azonnal Bukarestbe utazik és megismeri a pénzügyminiszteriumot a temesvári tanítók és tanárok három havi fizetésének sürgős kiutalására.

A Lupta meg nem erősített értesülése szerint:

Jorga megtagadta a Státus-gyűlés határozatainak érvényesítését

Bukarest, november hó 26

Egyelőre nem tudni honnan, a Lupta azt a szenzációs információt közli, hogy Majláth püspök a napokban kihallgatáson volt Jorga miniszterelnöknél és Pop Valér erdélyi miniszternél. A kihallgatások tárgya természetesen a római katolikus státus jogi személyiségének kérdése lett volna.

Ezzel az ügygel kapcsolatban egyéb szenzációkkal is szolgál a Lupta. Megállapítja, hogy az erdélyi római katolikus státusnak, illetőleg a jogi személyiség elismerésének még a katolikus papi

előkelőségek között is sok ellensége van. Ezek szerint teljesen jogos az a megállapítás, hogy a státus inkább politikai, mint egyházi alakulat. Eppen ezért Jorga miniszterelnök megtagadta a kolozsvári státusgyűlés határozatainak érvényesítését, hiszen — a Lupta értesülése szerint — még a római fórumok sem ismerhetik el az erdélyi státus jogi személyiségét, annál is inkább, mert a státus alapszabályai nem felelnek meg a konkordátum rendelkezéseinek sem. A Lupta még azt is tudja, hogy Pop Valér rövidesen Rómába utazik ebben a kérdésben.

Senkiscem akarja vállalni a nemzetiparasztpárti elnökséget

Furcsa körbe-körbe ajánlat a meztiszteltetéssel

Bukarest, november 26.

Maniu Gyuia, a nemzeti parasztpárt lemondott elnöke, szerdán délelőtt váratlanul megjelent Bukarestben. Érkezése politikai körökben óriási érdeklődést váltott ki és számos találgatásra adott okot.

Kiszivárgott hírek szerint Maniu Mihalache egyenes és határozott felkérésére utazott a fő-

Maniu

városba. Mihalache ugyanis hétfőn futárt küldött az akkor Kolozsváron tartózkodó Maniuhoz s felhívta a figyelmét arra, hogy az elnökség kérdése egyre súlyosabb helyzetbe hozza a pártot, kéri tehát, hogy haladéktalanul utazzék a fővárosba és személyes megjelenésével is segítsen megoldani ezt a kinos problémát.

A Lupta, amely a nemzeti parasztpárt ügyeiről mindig megbízható információkat hoz, arról számol be, hogy Maniu Lugojanu lakásán szállt meg, majd udvarassági láogatást tett Puaux francia követnél, aki nemrégiben Kolozsváron meglátogatta az akkor beteg fekvő Maniut. Azután Mironescuval folytatott Maniu hosszabb tanácskozást, majd délután külön tanácskozott Mihalacheval és Madgearuval. Közben Mironescu a királynál kihallgatáson volt, Este 6 órakor Mironescu lakásán megjelent Junian és Popovici is, így a nemzeti parasztpárt legfelsőbb végrehajtó bizottsága: Maniu, Mironescu, Junian, Madgearu és Popovici — együtt volt. Mironescu vacsorát adott vendégei tiszteletére s azután megkezdődtek a tanácskozások, amelyek az éjjelutáni órákba is belenyúltak.

Hírek szerint a tanácskozás első felszólalója Mihalache volt, aki vázolta a párt rendkívül súlyos belső helyzetét, s kijelentette, hogy elérkezett a végső pillanat a helyzet tisztázására.

Az elnökség kérdését tovább halogatni nem lehet, mert különben a párt belső erkölcsi válsága egyre nagyobb lesz. Felszólította Maniut, hogy újra foglalja el helyét s állítsa vissza a párt régi tekintélyét.

Maniu visszatért a jobb felkérést s kijelentette, hogy a pártelnöki szék elfoglalása most már Mihalachera hárul.

Kérte Mihalachét, hogy ne térjen ki e feladat elől, Mihalache azonban ismételtelen kijelentette, hogy nem vállalhatja nyugodt lelkiismerettel ezt a felelősség eljes posztot. Azután Junian, Mironescu, Madgearu és Popovici együttesen és hangsúlyozottan kérték Maniut, hogy álljon vissza régi helyére.

Egyes információk szerint Maniu nem tudott kitérni az egyetemlegesen megnyilatkozó kérdés elől és

12 órai gondolkodási időt kért azzal, hogy legkésőbb csütörtökön délután bejelenti döntését.

Ezzel a hírrel szemben a Lupta arról tud, hogy Maniu csütörtökön délelben újból találkozt Mironescuval, akinek véglegesen kijelentette, hogy az elnöki széket nem fogadhatja el. Közölte ezt az elhatározását Mihalachéval, akit újra felkért az elnökség vállalására. Miután azonban Mihalache sem engedett, közösen abban állapodtak meg, hogy javasolni fogják Vajda elnökségét, s

amennyiben ő sem fogadja el a felajánlott tisztelet, úgy Maniu személyesen utazik Londonba, hogy Titulescuval a kérdést megtárgyalja.

A Lupta közlése szerint Maniu csütörtökön este utazik vissza Badacsonyba.

Itt említjük meg, hogy a nemzeti parasztpárt krassói tagozata tegnapelőtt tartotta kongresszusát Oravicán. A szónokok között szerepelt Pop-Csicsó István is, aki többek között a következőket mondotta:

A király nem lehet megelégedett akkor, a mikor nem támaszkodhatik a jogainak teljes tudában levő népre. A kormány elvászta a népet a királytól. A nemzeti parasztpárt ennek megállapításával nem lázít, ellenben a kormány lázít, amikor ilyeneket cselekszik.

Nagy beszédet mondott Vajda Sándor is, a melyben Maniu visszavonulásának okait fejtegette. Kijelentette, hogy Maniu visszavonulása sokkal többet mond, mint a lehangosabb kiáltvány. Szerinte új válaszásoknak kell jönniük és ha egyetlen egy párt sem kap többséget, akkor a koalíciós kormány marad az egyetlen megoldás. A nemzeti parasztpárt nem a kormányzásért harcol, hanem a jelenlegi kormány ellen, mert attól tart, hogy a jelenlegi bajok orvoslása is lehetetlenné válik, ha Jorga tovább kormányoz.

EUROPA és az EGYESÜLT ÁLLAMOK

A B. L. számára írta Dainieve Pal volt francia miniszterelnök

A Monroe-elmélet, mely szerint az Egyesült-Államok nem avatkoznak be Európa ügyeibe, ma már csak illúzió.

A két kontinens közt ezerféle látható és láthatatlan érdekközösség, mely és közvetlen egymásrahatás van, amikket szemben a tenger tehetetlen.

Hiába, a kapcsolat megoan, s mivel megoan, meg is kell egymást érteniök.

Az amerikaiak ellenérzése a pén Európára iránt főképp azért van, mert Európa államai közt állandó az erőszak és a gyűlölködés. Ők ezt annál kevésbé tudják megérteni, még kevésbé méltányolni, mivel az amerikai függetlenségi harc befejeztével a leggyőztes képviselőjét választották az Egyesült-Államok elnökének. Amerika azt akarja, hogy az európaiak is tegyenek úgy, mint ők: végezzenek a határoviszályokkal. Az amerikai polgár úgy nézi és itéli meg ezeket, mint mi a macedóniai komilácsik vagy a korzikai vendetták merényleteit.

Ez a félreértés alapos megvilágításra szorul, ha nem akarjuk, hogy a két kontinens viszolygásban hamis és káros konzekvenciák következzenek be.

Ma nincs európai államférfi, ha még oly hide is a békének, aki ne tekintené kimerőnek azt a gondolatot, hogy a világ és a szenvedélyek mai állapotában az igazságosságot kizárólag erkölcsi eszmék befolyásával lehet-e érvényesíteni a népek közt. De az a filozófiai felfogás is hamis, mintha az európai lélekben valamely ördögi és perverz volna és a gonosz szelleme, kiirthatatlanul gyökeredznék benne és hogy leküzdhetetlenül szeretné a háborút és telítve volna gyűlölettel és harciavágygal, amivel szemben az amerikai nép lelke irtózik a kiontott vértől és a gyilkos győzelmeiktől. Európában csak azért több a háború mint odaát, mert a természeti és történelmi viszonyok ezt a kis felszíni területi kényszerűséggel sodorták viszolygókba és harcokba. Az a szükség, hogy jobban védekezhessenek egymás ellen és hogy legyőzzék egymást, nehogy legyőzöltek legyenek, teremtette meg a nacionalizmust.

A németek genfi fogadtatása alkalmával Briand megragadó szavakkal utalt a véres és vad német-francia párbajra a Rajnán. De bármily erős volt a legutóbbi háború morális földrengése, s bármely új képet is adott a népek viszonyának, Európa szabadon fejlesztheti civilizációját és közvetítheti az új világgal. Mert ugyanazok az emberek, akik Kolumbusz Kristóf óta benépesítették Európát, alkották meg Amerikát is.

Mi tehát a magyarázata az Európát Amerikával eltérőbe állító ideológiai ellentétnek? Az, hogy a modern élet négy évszázada alatt az Egyesült Államoknak egész más volt a története, mint Európának. Északamerikát csak egyszer hódították meg fegyverrel és akkora terjedelmű területeket okkupálhattak és tehettek termővé, hogy a presztizskérdésből eredő viszályok eleve ki voltak zárva. Ahoz, hogy az európai politika nehézségeit és az ezek által támogatott apróékos kibontakozási lehetőségeket megértse, az amerikaiaknak alaposan kell tanulmányozniuk azokat a kivételes konfliktusokat, amelyek a saját földjén támadtak. A végeredmény annak a megállapítása lesz, hogy az Egyesült-Államok nemcsak független országok uniója, hanem, minden etnikai ellentét ellenére, egy és oszthatatlan nemzet is.

Az amerikai kritikusok ezekről az emlekekről is elmélkedjenek, amikor a béke tizenkettedik éve után az európai államok tévedéseit, tapogatózásait, erőfeszítéseit megítélik.

Jogrendi történet,

amely 1895-ben kezdődik és most új fázisba érkezik

Csikszereci, november 26.

Csikki kisebbségi regény!

1895!

A csikkarcfalvi közbirtokosság jegyző-könyvébe ezeket a sorokat vezeti be a közbirtokossági jegyző és hitelesíti az elnök:

„Mivel a békási románok hosszú időn át bérlették Királykut nevű havasunkat a annak további árendálása számukra életkérdést jelent, nem engedjük nyereszkezők kezébe havasunkat s ezért 800 forintért újra Pantea Györgynek, a békásiak megbízottjának árendáljuk...”

Nemes, emelkedett szellemű sorok, a mint nemes és emelkedett szellemű volt a határozat is.

Hosszu évek, sőt évtizedek teltek el s a békásiak még mindig „árendálták” a csikkarcfalvi közbirtokosság királykúti legelőjét.

Aztán jött az agrárreform. A csikkarcfalvi közbirtokosságtól nagyon sokat elvették. Most már életszükségletté vált számukra a királykúti legelő, viszont ezt is elvették. A békásiak igényelték, mint eddigi bérletet s a másodfoku agrárhatóság a jaoukra is döntött. A békásiak elfoglalták a legelőt s mint a magukén rendezkedtek el rajta. A csikkarcfalviak azonban felebbestek s a felsőbb agrárhatóság jogosnak találta a panaszaikat. A legelőt visszatették a közbirtokosságnak. De csak papíron. A birtokbavétel ugyanis nem sikerült, mert a békásiak erőszakoskodtak. Ez a része a dolognak már nagyon ismerős a közönség előtt. A lapok sokszor és sokat írtak róla. A karcfalviak követelték, hogy a hatóságok a birtokbavételhez az ítélet szerint hajtsák végre. Közben egyezkedő tárgyalásokat is indított a békásiakkal, azok azonban hallani sem akartak arról, hogy az ítélet szerint elhagyják a Királykutat. Több, mint egy évig tartott a juza-vona. Végre a közbirtokosság a prefektúrához és a csikszereci csendőrszárnyhoz fordult segítségért.

A csendőrszárny utasítja Lazar Nicolae őrmestert, hogy minden törvényes eszközzel legyen a közbirtokosság segítségére. A közbirtokossági vezetők a rendelkezésre és egy korábbi közgyűlési határozatra támaszkodva kihirdetik dobszóval, hogy büntetés terhe mellett minden családtól egy ember siessen a Királykútra. Az ítélet végrehajtásához karhatalom kell, egy csendőr viszont még nem karhatalom a békásiakkal szemben. A meghatározott napon a csendőrmester 100 főnyi csapat fölött rendelkezhetett, mert a karcfalviak a parancs szerint kivonultak. A helyszínen voltak Bálint István közbirtokossági elnök, Karda Károly és Gidró István igazgatósági tagok is.

Megkezdődött az ítélet végrehajtása. A felvonult csapat összetörte a békásiak juhait és marháit, amiket később csak amellelt a kötelezettség mellett adtak vissza, hogy a békásiak többé nem teszik a lábukat a legelőre. Erről jegyzőkönyvet vettek fel. Aztán, hogy biztosabbak legyenek a békásiak végleges eltávolításáról, felgyújtották a havason levő, mintegy hat darab pásztorkalyibát.

Az ítélet végrehajtása így megtörtént, a karcfalviak a jegyzőkönyv birtokában

nyugodtan hazamentek. Hazamentek a békásiak is azzal a belenyugvással, hogy a törvény mindennél hatalmasabb, ellenkezni vele nem lehet.

De jöttek a politikusok és izgatni kezdték a békásiakat. A hangulat annyira elmergésedett, hogy csendőrségre volt szükség. És most álljon itt egy újabb idézet: A kivезényelt csendőrtiszt a következőket szögezte le jelentésében:

„A nép hangulata annyira izgatott, hogy ellenkezni nem lehet velük a vérontás veszélye nélkül. A helyzet egyes nemzeti-parasztpárti vezetők következtében mérgesedett el annyira”.

Szóval, nem lehetett ellenkezni velük! A Királykut újra heves pörlekedés tárgya lett. De lehetett is! Ama bizonyos csikkarcfalvi Both ugyanis, aki éppen eléggé ismeretes már, ebben az ügyben is összetanakkodott Vasu ügyvéddel. A tanakodás vége az lett, hogy Both és néhány társa terhelő tanuként ajánlották a saját közbirtokosságuk ellen és a békásiak javára. Ügyvédet is fogadtak. Az ügyvéd természetesen Vasu.

Annyi előkészület után a békásiak megtették a félégetett kunyhók közbirtokossági vezetői és Lazar Nicolae csendőrmester ellen gyújtogatásért.

Egyben kártérítést is követelnek az el-egetett pásztorkunyhókért.

A piatra-neamti törvényszék háromszori elnapolás után az ígyet visszaküldte Csikszereciába azzal az indoklással, hogy közben a vitás havasi legelőt újra Csikmegyéhez csatolták. A csikszereci törvényszék október 20-án tüzte ki az ügyben a tárgyalást. Both Ágoston nevében Vasu ügyvéd jelent meg a tárgyaláson és csatlakozott a békásiak feljelentéséhez, kérve a közbirtokosság szigorú megbüntetését és súlyos kártérítést. Az ügyet újra elnapolták, majd november 17, 18, 19-én tárgyalták le folytatódóan.

Mi történt a tárgyaláson? Tanuk igazolták, hogy a pásztorkunyhókat a csendőrmester utasítására gyújtották fel. A védőügyvédek bizonygatták, hogy a kunyhók tulajdonjoga amúgy is a közbirtokosságot illette meg, mert a közbirtokosság fájából a közbirtokosság területén épültek. Büncselekményről tehát szó sem lehet. Egyébként pedig a karcfalvi közbirtokosság hosszú évtizedeken keresztül tett bizonyosságot arról, hogy mindig szem előtt tartotta a békásiak érdekeit.

Az ügyész szigorú büntetést kért. Negrea ügyvéd a feljelentő békásiak nevében félmillió lej kártérítést kért a hat pásztorkunyhóért!

Vasu ügyvéd, Both nevében bejelenti, hogy ügyfele, mint közbirtokossági tag, külön kártérítést igényel abban az esetben, ha a törvényszék felmentené a vádlottakat. A félégetett kunyhók ugyanis ebben az esetben közbirtokossági, vagyonnak tekinthetők s így a gyújtogatás következtében a közbirtokosság szenvedett kárt.

Hát nem nagyszerű és szédítő ez az ügyvédi tudomány!

Az ítéletet november 24-én hirdették ki! Így szól:

A törvényszék gyújtogatás büntetéseben bűnösöknek mondja ki Karda Ka-

roly, Bálint István és Gidró Károly közbirtokossági vezetőket. Figyelembeveszi azonban az enyhítő körülményeket s csak 6-6 hónapi börtönre és öt évi hivatalvesztésre ítéli őket. Lazar Nicolae csendőrmestert ugyanezen bűnösségért 7 havi börtönre és öt évi hivatalvesztésre ítéli a bíróság. tekintettel arra, hogy a büncselekményt hivatalos minőségben követte el, a bír-

ság a károsult feljelentőket kártérítés keresetükkel polgári perre utasítja.

Az ítélet ellen az ügyész súlyosbíttáért, a vádlottak és a védők felmentésért felebbestek.

Egyelőre csak ennyit írt meg a csiki élet ebből a regényből. Folytatása azonban következik. Szegény csikkarcfalvi közbirtokosság!

A temesvári vizsgálóbíró befejezte a Bocu Sever elleni vizsgálatot

A vizsgálóbíró megállapításai súlyosan terhelők a volt tartományi főnök ellen

Temesvár, november 26.

A temesvári vizsgálóbíró, akinek hónapokon keresztül munkát adott a Bocu Szevér dr., volt bántási tartományi főnök ellen beadott bünvádi feljelentés adatainak tisztázása, most elkészült a vizsgálattal. Tigoianu vizsgálóbíró aki a vizsgálót folytatta, befejezte az utolsó kihallgatásokat is és Voica József könyvelési szakértő véleménye alapján elkészítette a véghatározatot, amelyet az ügyész minden bizonnyal magáévá tesz a Bocu ellen elkészítendő vádirat megfogalmazásánál. Tigoianu vizsgálóbíró véghatározata megállapítja, hogy

Bocu dr., mint a bántási tartományi főnökség vezetője, 3.226.522 lej tett fel a hivatalos pénzekből s azokkal nem számolt el a

könyvelési törvény követelményeinek megfelelően.

A vizsgálóbíró megállapításai szerint Bocu dr. túllépte hatáskörét a szóban forgó pénzügyi kiutalásánál és a közpénzeket maga használta fel.

A vizsgálat vádat emel Bocu dr. ellen azért is, mert a lippai templom restaurálására szánt összegekből 394.371 lej használt fel a maga céljaira.

Bűnrészességgel vádolja a vizsgálóbíró Bo-bei Aurélt, a tartományi főnökség volt fő-könyvelőjét, aki hivatalos iratokat tüntetett el s ezzel megakadályozta, hogy az igazságszolgáltatás pontos adatok birtokába jusson a Bocu-ügy vizsgálatának során.

A Bántás politikai körében a vizsgálóbíró határozata óriási feltűnést keltett.

Vajda Sándor ezeket mondta marosvásárhelyi beszédében:

1. Csak az ő ura' muk alatt volt boldog a nép
2. A Jorga kormány a csillagokban jár
3. Argeioianu a demagógia speciálistája

Marosvásárhely, november 26.

Ma délelőtt tartotta a marosvásárhelyi nemzeti-parasztpárti tagozat évi rendes kongresszusát, amelyen megjelent dr. Vajda Sándor, volt belügyminiszter is. Az Apolló nagytermét zsúfolásig megtöltötték a párhívek. Az első felszólaló dr. Vescan János, volt vármegyei prefektus volt, aki üdvözölte a megjelenteket. Ezután a titkári jelentés következett, a mely végig dicsőímszavakat zengedezett a nemzeti-parasztpárti éra eredményeiről, felemlítve, hogy a megyében minden utat megjavítottak, alattuk hozták be a közigazgatási reformot, ők csinálták meg a stabilizációt is, két és fél éves uralmuk alatt soha nem voltak olyan nehézségek, mint most.

Ezután a tagozati elnökség beadta lemondását, de ismételtén egyhangulag megválasztották. Dr. Moldovan, a chemaristák vezetője hangoztatta, hogy a marosmenti parasztság éhezik és csak a nemzeti-parasztpárti uralomra-jutását várja.

Végül Vajda Sándor emelkedett szólásra, aki elmondta, hogy most, bántai propaganda-körútján, bebizonyítottak láttá, hogy

csak a nemzeti-parasztpárt vezetése alatt volt boldog a nép.

Vázolta azt a borzalmas helyzetet, amiben most van az ország. Szerinte ebben csak kis része van a világkrisisnek, a többi a rossz kormányzás idézte elő. Jorga — mondotta Vajda — egyáltalában nem ért a kormányzathoz, az egész kabinet a csillagokban jár. Argeioianu! köpenyforgatónak, a demagógia speciálistájának nevezte a volt belügyminiszter.

— Nem igaz az, hogy mi szeparatisták voltunk — folytatta a volt belügyminiszter —. Az sem igaz, hogy mi tüzzel-vassal romanizáltunk. Mi soha nem mondtuk azt, hogy minden magyar gyermeknek meg kell tanulnia románul.

Végül üdvözlőtáviratokat küldtek a királynak, Maniunak és Mihalachenak. Munkatársunknak alkalma volt beszélni Vajdával, aki kijelentette, hogy ez a propagandaut valószínűsleges képtelenség volt számára, mert a nép melege szeretéről és ragaszkodásáról tett mindennütt tanuságot.

Vajda Marosvásárhelyről visszautazott Kolozsvárra, ahol találkozik Maniu Gyalával.

Elfogták a temesvári rablás tetteseit

A bűnös sok esetben visszamegy a büncselekmény színhelyére

Temesvár, november 26.

Tegnap adtunk hírt arról a vakmerő rablótámadásról, amelyet özvegy Seemayer Józsefné gazdag temesvári magánzó-nő Indóház-utcai lakásán követett el két fiatalember. A rablótámadás tettesei azonban váratlanul gyorsan az igazságszolgáltatás kezére kerültek. Van egy régi s ugy látszik nem is alaptalan elmélet a kriminalisztikában, amely szerint a büntettek elkövetői a büntület, vagy a kiváncsiság mindig visszaviszi arra a helyre, ahol összeütközésbe kerültek a törvényekkel.

A temesvári rablótámadás esetében is a rettegett vegeves kíváncsiság juttatta rendőrkézre özvegy Seemayerné támadóit. A kifosztott urinő feljelentésére a temesvári rendőrkészvatura bünyűgyi osztályának egyik főtisztviselője, Plank Frigyes detektív-főnök kezdte meg a nyomozást. Plank detektívfelügyelőnek feltűnt, hogy egy fiatallombor állandóan a rablótámadás színhelye körül ólálkodik. Csupa megszokásból igazoltatta a fiatal-ember felmutatta igazolványait, amelyekből kiderült, hogy a feltűnően kíváncsi suhanc Gheorghiu Demeter regáti szá-

mazásu vasesztérgályos. Plank detektívfelügyelő utasítására megmozdították és zsebeiben megtalálták néhány száz lej híján azt az összeget, amelyet a rablótámadás tettesei özvegy Seemayernétől raboltak el.

A detektívek ekkor vallatásra fogták a fiatallombert, aki rövidesen megtört és bevallotta, hogy a nála talált pénz valóban a múlt éjszakai rablótámadás zsákmánya. Gheorghiu Demeteri vallomása után azonnal letartóztatták s aztán abban az irányban hallgatták ki, hogy ki volt a társa, akivel a betörést és rablótámadást elkövette. Gheorghiu a következőket mondotta:

Társa Nicolas József 19 éves kereskedősegéd volt, akivel abban állapodott meg, hogy a zsákmányul ejtett pénzeket osztzkodni fognak. Se-mayerné lakásában csakugyan sikerült is zsákmányul ejteniök 25.000 lej, osztzkodásra már nem került sor, mert amikor a feldúlt lakást elhagyták, Nicolas rémülten és izgatottan elszaladt.

Vallomása alapján a detektívek rövid keresés után Nicolas Józsefet is megtalálták és letartóztatták.

Ne vásároljon...

mindaddig,
amíg meg nem tekinti kirakatainkat
s saját érdekében meg nem győződik kitűnő
minőségű áruink hihetetlen olcsó
árairól!

VESTIS SZÖVETNAGYÁRUHAZ
Brassó, Lensor 26

Argus reklám

A Magyar Párt deklarációja a kamara felirati vitájában

Tisztelt Kamara!

Anélkül, hogy a költségvetést már ez-attal tízetesebb vizsgálat tárgyává ten-
nők, rá kell mutatnunk arra a körül-
ményre, hogy a tavalyi tételeknek öszin-
te és lényeges leszállítása csak a hadügyi
tárcánál észlelhető. A közoktatásiügyi tár-
cánál javarészt csak látszólagos az eny-
hítés, mert amennyit levágtak az állami
költségvetésből, azt jórómán mind a köz-
égek nyakába varrták. A közegészség-
ügyi, rendészeti, iskolai, dologi és ki-
tudná felsorolni, hány más, tisztára ál-
lami természetű kiadáshoz most a tan-
személyzet eltartása is járul és merő il-
luzió, ha azt képzeljük, hogy a polgár-
nak nem mindegy, vajjon a község, vagy
az állam szedi be tőle az adót: az ál-
lami költségvetésnek a községek rovására
történő apasztása tehát csak szem-
fényvesztés, amelynek azonban már sen-
ki be nem dől.

A községi alakulatok ezzel az admi-
nisztrációs jogkör autonóm gyakorlói-
ból, az alkotmány pilléreiből, a kultura
támogatásból közönséges adóprés szinvo-
nalára süllyednek s ez ellen s ez irányzat
ellen a mi pártunk mindenkor tiltakozott
és tiltakozik ma is.

A kisebbségi egyházak mindenféle is-
kolákat tartanak fenn óriási áldozattal,
kötőfűszereléssel és olyan tansze-
méllyel, amelynek munkája egyre
jobban kivívja a román illetékes tényle-
gik megbecsülését. Ezeket a kisebbségi
kulturális intézményeket halálra ítélte a köz-
égek irgalmatlan megterhelésének rend-
szere, amelynek rettentő méltánytalansá-
ga ép a kisebbségeklakta helyeken a leg-
előtebb: az a kisebbségi polgár, aki a
saját iskoláját is, csak a legnagyobb ál-
dozatok árán képes fenntartani, most
képtelen az állam iskoláját is eltartani
anélkül, hogy annak irányításába csak a
legcsekélyebb beleszólása is lenne. Nyil-
vánvaló, hogy a teljes fizikai lerogy-
lás mellett kultur-nyomor is fenyegeti
a kisebbségeket, amelyek persze védtelen-
ek ezzel a sanyargatással szemben. Na-
lunk az állam képtelen eltartani saját
iskoláit, nyakába varrja tehát azokat a
megnyomorításra kiszemelt kisebbség-
ek költségére. Így fát a valóságban a
„lelkek közeledésének” jelszava: senki
bűnünkül ne vegye, ha ezt a politikát
képtelenek vagyunk megérteni.

IGAZSÁGTALAN ADÓZTATÁS

Előre megjósolhatta mindenki, hogy a
magántisztviselők fizetése ellen tervezett
adóhadjárat általános ellenszenvvel fog
találkozni. Olyan országokban se tanácsos
egyes társadalmi rétegek külön, kivételes
megterhelése, ahol az adóztatás körül
magyarából eléggé egyenlő elbánást és
több-kevesebb progresszivitást tapasztal-
ni; még nagyobb megütközésre számí-
that az ilyen terv nálunk, ahol még hi-
vatalos helyről is elismerték, hogy igen
sok az adó alól kibúvo magas jövedelem
és nagy vagyon. Igazságtalanul szemel-
tették ki ép a magántisztviselőket, hogy a
kiváltságos adózók helyett is az ő cse-
kely jövedelmeiket vegyék kétszeresen
térletbe.

Teljes tárgyilagossággal meg kell már
ezúttal mondanunk, hogy az eddig is-
mert terv ellen komoly aggályaink
vannak. A törvénytervezet csak fél meg-
oldás mer elmenni és számot kell vet-
nünk azzal a hatással, hogy a végrom-
lásba taszított hitelező pénzintézetekkel
egész sorát a más foglalkozású polgáro-
k is tönkre tesszük, és, hogy a pusztu-
lásra kárhoztatott bankokat olyan két-
ségek lépésekre szorítjuk, melyek az
adósok tömegét s köztük a mezőgazdák-
at is, megint csak lehetetlen helyzetbe
hozhatják.

Sajnálatos meg kell állapítanunk azt
is, hogy ma már a társadalom egész
egyete me beteg, tehát nem állhatunk
többé meg kizárólag a mezőgazdasági
adóságot szanálásánál. Egy évvel ez-
előtt a talpra állított mezőgazda újra
életet önthetett volna a kereskedőbe,

Tözsde

1931 november 26.

Zürich (nyitás): Berl'n 122.50, Amster-
dam 207, Newyork 316.25, London 18.70,
Páris 20.19, Milánó 26.47 és fél, Prága
11.27, Budapest 90.02 1/2 fél, Belgrád 905,
Bukarest 310, Varsó 57.60, Bécs —.

iparosba; de ma már a tönkretett nagy-
ipar s annak egyre borzalmasabb sorsra
jutó munkástömegei, a pangó kereske-
delem és meg inkább a hatállal vívódó
kisipar, nemkülönben a városok eladó-
sodott, jövedelmeit veszített lateiner la-
kossága, megannyi parancsoló problé-
mává lett, amely mind-mind gyökeres,
gyors és az ország minden társadalmi
rétegére egyforma gyógyító erővel ható
intézkedéstől várja a mentseget.

A nyugdíjasok kétségbeesése.
Interpellációkban, kérvényekben és
személyes intervenciók során állandóan
felhívtuk a kormány figyelmét a nyugdí-
jasok szomorú helyzetére. Ha a válasz-
felirati vita során is szóvá tesszük, a
kérdést, tesszük ezt azért, mert egyrészt
eddig lépéseinknek ugyyszólván semmi
fogantatjuk se volt és mert mély fájdalom-
munkra azt kell olvasnunk a jövő évi
költségvetés indoklásában, hogy a
nyugdíjhátrálékok abba a bizonyos rend-
kívüli költségvetésbe kerülnek, a
melyre semmiféle fedezet nem áll ren-
delkezésre. Ez pedig nem jelent mást,
mint hogy a szerencsétlenek, kik sok he-
lyütt hat hónap óta egy fillért se kaptak
és nyomoruk leirhatatlan fokra hágott:
most végkép elvesztik ki nem fizetett
járandóságait, amelyek reményében
pedig hisztek, vagy jószívű kereske-
dőknel, iparosoknál, hitelbe vásárolták
a legszükségesebb élelmiszereket és ruházati
cikkeket. Ha ez megtörténik, ha az állam
ennyire rossz adósa lesz a világ legsi-
ralmasabb hitelező gárdájának: akkor
erkölcstelenné illik megjelölnünk
minden bírsági és adóvégrehajrást is.

ERŐSZAKOS RENDSZABÁLYOK

Senki közülünk tagadni nem akarja azt az
igazságot, hogy amint mértékben súlyosodtak
az idők, ép olyan mértékben nőttek a kor-
mányzás gondjai is. Az emberek, kik vagy-
onukat, állásukat, kenyérüket elvesztették, kik
ma már szükségét szenvednek, sőt éheznek,
nagyon hajlamosak arra, hogy a jövőt végkép
reménytelennek lássák. A ma már mind álta-
lánosabbá váló gazdasági katasztrófával
szemben ki-ki különféleképpen viselkedik, lel-
ki berendezkedéséhez, hajlamaihoz képest.
Vannak, akiket csak a szükség hajt a fölför-
gató elemek karjaiba és mihelyt jobb idők
köszöntnek rájuk, újra a világ legbékésebb,
legjámborabb polgáraivá lesznek. Vannak
azonban, akik hol konokságból, a kritikai ér-
zék hiányából, ép oly engesztelhetetlen ellen-
ségei a polgári társadalomnak, mint ahogy

VÉLETLEN

NOVELLA

*

I.

Másodszor csöngött. Senkise jött a
kapuhoz. Eppen indulni akart, amikor a
lépcsőházból nyers hang kiáltott kifelé:
— Ki az?

Ő a nyitott kukucskáló-ablakhoz ta-
pasztotta elhanyagolt, szakállas, öreg
arcát s — amint szokta ilyenkor — ezt
rebegette:

— Kérem, szegény, szerencsétlen...

II.

Az, aki a kis, zárt villa homályos lé-
pcsőházában állt, — láthatatlanul — bosz-
szusan dörmögte:

— Hallatlan.

De utána hangosan elkacagta magát.

III.

Ez furcsa volt.

Már sokszor elkergették, semmihe vet-
ték, irgalmas tanácsokkal, hazug szavak-
kal eresztették szélnek, de eddig még
nem nevelték ki.

Mit is lehet azon nevetni, hogy valaki-
nek nincs betető falatja?

IV.

A hang azonban ott belül nyomban
ezt mondta, keményen:

— Várjon.

A kéregető várt. Vagy egy percig vár-
hatott. Akkor lépteket hallott. Kulcskö-
teg csörrent.

Magas, erős fiatalember jelent meg. Ő
nyitott kaput. Ugy látszik, egyedül volt.

De miért nyitott kaput?

Hiszen dobhatott volna valamit a ku-
kucskálóablakon is. Nem ezt tette. Egé-
szén kitérta a kaput s megállt előtte.

Nem értette őt.

lemondólag a szociáldemokrácia álmait is.
Érthetőnek tartjuk, ha a kormány aggódással
figyeli az állambontó jelenségeket és azok el-
harapódzását minden rendelkezésre álló esz-
közzel meggátolni igyekszik. Hiszen ez elemi
kötelessége. De ép oly kötelessége, hogy meg-
őrizze hidegvérét, ne idegeskedjék és ne té-
ve ssze össze a sajtó orgánumait, vagy az er-
délyi román káth. egyház státusát holmi bol-
sevista agitátorokkal és ne téve ssze össze a

Ujabb cukor-vita

Bukarest, november 26.

A kamara ma délutáni ülésén egyeb-
ként folytatták a cukorvitát. Ez alkalom-
mal Raducanu nemzeti-parasztpárti kép-
viselő szólalt fel, aki védte a cukorkar-
tellt és az államot teszi felelőssé a cukor-
drágaságért, amiért olyan magas taxákat
szed. Emlékezteti ezenkívül Argetoianut,

A tekintély kormány udvarolni kénytelen

Bukarest, november 26.

A Curentul értesülése szerint a bete-
jesztett súlyos jelentőségű törvényjavas-
latok miatt a kormány olyan feszült at-
moszférába jutott, hogy szükségesnek
tartja az ellenzéki pártokhoz való köze-
ledést. A többségi pártok képviselői
ugyanis szinte járványszerűen tömörül-
nek apróbb és függetlenségüket hangoz-
tató csoportokba. Tegnap a nagyipar par-
lamentai képviselői tömörültek külön, a
tantestületből rekrutálódott képviselők
már régebb külön csoportot alkotnak, a
többiitől elkülönülten tanácskoznak és
szavaznak Jorga személyes hívei, sőt
hasonló természetű csoportosulást alakí-
tott ki maga körül Manoilescu is. Ilyen
körülmények között valóban szükséges,
hogy a már egészen Argetoianu mellé
hajló Lupu mellett a kormány más ba-
rátokra tegyen szert, vagy legalább is
időleges fegyverszünetet biztosítson a
költségvetés a mezőgazdasági adósságok
konvertálásáról szóló törvényjavaslat

EGY JÓ EMÉSZTÉS

Az emésztési zavarokat legtöbbször a sa-
vak hatása idézi elő. Távolítsuk el az okokat
és látni fogjuk, hogy a gyomor rendszeren mű-
ködik. Ha a gyomor irritálva van, vegyenek
egy fél kanál Magnesia Bisurata-t nyomban
az étkezés után. Ez neutralizálja a savakat és
néhány percen belül könnyebbülést szerez.
Meggátolja a gyomorégést, a savak rágását,
elárvoltja a gázokat és eltünteti minden
emésztési zavart. Magnesia Bisurata kapható
minden gyógyszerárban és drogériában.

jagtalan, kapkodó hatalmaskodást a helyesen
alkalmazott energiával. Mert a hordó tetejéről
elhangzó frázisok sohasem lesznek képesek any-
nyira felizgatni a közvéleményt, mint egy
elhamarkodott, igazságtalan kormányzati
rendszer.

*

A deklarációt Willer József olvasta fel.

hogy júliusban még ő is ugyanezt az ál-
láspontot képviselte. Kérdezi, hogy tulaj-
donképpen mi itt a kormány felfogása?
Szükségessé tartja a kérdés azonnali
tisztázását.

Óriási vihar tör ki, amelynek során a
többség Vasilescu-Carpen kereskedelmi
miniszter mellett tüntet és követeli a
cukor-taxának öt lejjel való leszállítását.

megszavazásának idejére.

Kiszivárgott hírek szerint

Argetoianu bizalmas értesítést küldött
volna az ellenzéki pártokhoz, hogy haj-
landó belemenni a benyújtott törvény-
javaslatok módosításába, ha ezzel az
ellenzéki pártok időleges támogatását
meg tudná nyerni.

Mindössze ahhoz ragaszkodik, hogy a költ-
ségvetés végösszege a módosítások során
is megmaradjon, a mezőgazdasági adósá-
gok konvertálásának kérdésében pedig
biztosítsák a törvényjavaslat szociális
jellegét.

Hírek szerint a nemzeti-parasztpárt
hajlandó elfogadni Argetoianu feltételei-
t, a liberális párt azonban még nem nyi-
latkozik. Itt említjük meg, hogy a szo-
ciáldemokrata párt a parlament kezde-
ményezés jogán törvényjavaslatot akar
beterjeszteni a végrehatások felfüggesz-
tésére vonatkozólag, arra az időre, amíg
a konvertálási törvény életbe lép.

hez:

— Vigye.

— Kezít csókolom.

Kikísérte őt a három szobán, az elő-
szobán, a lépcsőházon át, a kaput kinyi-
totta s bezárta kulccsal.

VIII.

A kéregető csak az utcán vésudott föl.
Ki volt ez? Ismerte őt? Talán hallott
felőle valakitől, vagy hirtelen megszán-
ta? De hiszen rá se tekintett, egyetlen
egyszer sem. Amikor beszélt, a szemét
mindig a földre süllyesztte.

Ahogy így töprengött még a kis, zárt
villa előtt, mert a csodálkozástól szinte
gyökeret vert a lába, újabb ámulat fogta
el. A fehér, nyári kabát felsőszegéből
aranylánc csillogott. Kihúzta a láncot.
A lánc végén óra lógott.

IX.

Füléhez szorította, hogy meggyőződjék,
vajjon jár-e?

Az óra járt.

Gyönyörű óra volt: finom szájszí, va-
donatuj.

Sokáig hallgatta egyenletes ketyegését.

X.

Ha a kéregető nem hallgatja ily soká-
ig az óra ketyegését, akkor nyilván ma-
gyarázatot kap arra, amit még mindig
nem értett: mert amíg ő az órá figyelt,
hirtelen gyors és erős pisztolydörrenés
hallatszott a kis, zárt villából, abból a
szobából, melynek ablakfüggönyei mind
le voltak eresztve s a fiatalember, aki be-
engedte őt, megajándékozta, úgy mint
eddig még soha senki, aztán kiengedte,
ebben a pillanatban a dírányon fcküdt,
a pisztolya csövét, amint már régebben
elhatározta, a szájába szorította, szemét
lehunyta, a ravaszt elsüllyesztte s mire a
kéregető a villa sarkához ért és még egy-
szer füléhez emelte az órá, hogy gyö-
nyörködje a kerekék dallamos zenéje-
ben, akkor a fiatalember szíve már nem
is vert többé.

Kosztolányi Dezső

NOVEMBER 28

BOILA ROMULUSZT IS BELEKEVERTE LŐRINCZY A BANK ELLENI VÁDJAIBA

Hol van az a levél, amelyben Lőrinczy megírta, hogy kiknél van a pénz? Azok a bizonyos eltűnt iratok A 800 ezer lejes betétkönyv szerepe. A Kereskedelmi Hitelintézet válaszol az ellene emelt vádakra

Kolozsvár, november 26.

Augusztus 8-án jelent meg a Kereskedelmi Hitelintézet közleménye arról, hogy Lőrinczy Mózes nincs már a bank szolgálatában. A bankban ekkor még csak a Hermannstädter-féle és a Fischbein-féle 600-600 ezer lejre hamisított betétkönyvekről tudtak és szerették volna megtudni, hogy mi van az A. B. jelzésű betétkönyvvel, amelynek adatait ugyancsak Lőrinczy írta be a törzskönyvbe. Ezért kérte meg dr. Ligeti Sándor vezérigazgató még előző nap, pénteken, Győry Győzöt, hogy hívassa, vagy hozza be a vejét Kolozsvárról.

Szombaton reggel Győry megjelent a bankban és közölte, hogy Lőrinczyt nem találta meg Kolozson, hanem Marosvásárhelyen látta követve Újszékelyig, ahol az anyja azt mondta, hogy Lőrinczy elutazott Aradra, valami gazdag rokonaihoz, akikől pénzt akar kérni, hogy rendezhesse a Hermannstädternél fennálló 300 ezer lejes tartozását.

EGY LEVÉL, AMELYNEK NYOMA VÉSZ.

Ugyanekkor, — mondják a bankban, — azt is elmondotta Győry, hogy otthon a lakáson Lőrinczy kislányának a holmija között levelet találtak, amelyben Lőrinczy bejelenti, hogy öngyilkos lesz, egyben megjelöli azt is, hogy kiknél van a hamisításokkal szerzett pénz kihelyezve. Ligeti vezérigazgató felkér-

Miért késett a feljelentés Lőrinczy ellen?

— Miért nem jelentették fel Lőrinczyt azonnal, amikor eltűnt Kolozsvárról?

Ezt a kérdést intézték a Hitelintézet vezetőségéhez. Ime, a válasz:

— A városban elterjedt Lőrinczy öngyilkosságának a híre, Győry terjesztette. Egy öngyilkost nem szokás feljelenteni és ha már Lőrinczy meghalt, mincképpen kavarunk volna fel a történeteket? Az ilyen dolgokat egyetlen bank sem viszi szívesen a nyilvánosság elé. Augusztus 10-én, hétfőn azonban megváltozott a helyzet. Ekkor érkeztek meg az Autóglobhoz Lőrinczy levelei, köztük az is, amelyet Sebestyén Rezsőhöz írt. Ebben a levélben Lőrinczy beismeri, hogy egyedül követett el mindent és kéri, hogy segítsék árva maradt családját. A levelek érkezéséből az tűnt ki, hogy Lőrinczy mégsem lett öngyilkos és akkor a bank megtette ellene a feljelentést, a rendőrség pedig házkutatást tartott Lőrinczy és Győry közös lakásán.

A további eseményeket így adják elő a banknál:

Hétfőn délután dr. Ligeti újra elment az Autóglobhoz, ahol már szombaton felfedezte, hogy a cég könyveiben több fikív számla szerepel. Így talált egy számlát, amely sze-

te Győryt, hogy mutassa meg neki ezt a levelet. Győry megígérte, hogy beviszi a bankba.

Délután dr. Ligeti Sándor átment az Autóglob-céghez, amelynél a bank Lőrinczy protekciója révén mintegy 3 millió lejjel volt érdekelve. Ligeti vezérigazgató magával vitte Dáskál és Izsák nevű két tisztviselőjét és megkezdte a könyvek átvizsgálását. Annak ellenére, hogy a könyvelés nagyon el volt maradva, azonnal megállapította, hogy az Autóglob távolról sem az a kitűnő vállalat, a milyennek Lőrinczy Mózes időnként a banknak jelentette.

A könyvek átvizsgálása közben a dr. János Gáspár ügyvédi irodájából előjött Győry Győző és dr. Ligeti megkérdezte tőle, hogy bevitt-e a bankba Lőrinczy megtalált leveleit. Erre a kérdésre Győry tanuk előtt a következőket mondotta:

— A levelet elvittem jó helyre. Van egy árva unokám, arra kell most gondolnom. Nem adom ki a kezemből a levelet.

Ligeti dr. erre odaszól az Autóglob jelen volt tulajdonosához, Bodnár Bélához:

— Bodnár ur, hallotta, mit mondott Győry ur. Nagyon vigyázzon és ne felejtse el, mert ez rendkívül fontos lehet.

És csakugyan később, amikor Győry a rendőrségen állandóan azt hangoztatta, hogy a kérdéses levél elkallódott, Bodnár Béla vallomása alapján tartóztatták le Győryt.

rint Győry Győzőnek 800 ezer lej követelése lett volna az Autóglobnál. Hétfőn azonban Bodnár Béla elismerte, hogy ez a számla valóban a Lőrinczyé volt.

Később kiszállott az üzletbe két deaktívvel Drághian rendőrigazgató. Kérte, hogy nyissák ki a dr. János Gáspár irodájában álló pénzszekekrényt, mert ott kell legyen a Lőrinczy holmija. Ugy is volt. A szekrényben rengeteg irat volt és ezek között 15 betétkönyvet is találtak. Ezek voltak a másodpéldányai (vagy az eredetije?) azoknak a betétkönyveknek, amelyeket Lőrinczy nagybátyja, Beregszászy László váltott ki a banktól. Ez kellemetlen meglepetés volt a bank számára, amely most tudta csak meg, hogy Lőrinczy kétéféleképpen manipulált, illetve kétéféleképpen hamisított. Az egyik csoportba tartoznak azok a könyvek, amelyekben a számkokat korrigálta ki, és ezekből csak egy-egy példány létezett, a másik csoportba azok a betétkönyvecskék tartoznak, amelyekből két példány készült. Az egyik a feleknél maradt és abban a betett összeg hiánytalanul szerepelt, sőt a kamatok is, a másik példány segítségével Lőrinczy kivette és visszatette a pénzt, amikor akarta.

Eltűntek-e fontos iratok Lőrinczy holmijából?

A pénzszekekrény tartalmának átvizsgálása közben Drághian rendőrigazgatónak az a váratlan ötlete támadt, hogy megmotozza Németh Józsefet, akinek a címére Lőrinczy levelei érkeztek. A rajtaütésszerű motozásnak meglepő eredménye lett, mert az Autóglob tisztviselőjénél megtalálták Lőrinczynek egy másik levelét, amelyet egy 800 ezer lejről szóló betétkönyvvel együtt küldött neki, azzal a megbízással, hogy a könyvet juttassa el biztos helyre és majd két év múlva adja át a feleségének. Ugyancsak megtalálták Némethnél azt a feladóvevényt is, amellyel a betétkönyvet elküldte Segesvárra, egy nőrokonához. A betétkönyvet dr. Ligeti felvilágosítása alapján sikerült még a kézbesítés előtt elkobozni.

Ezután egy másik „vádpont”-ot hoztunk fel, amelyet Lőrinczyék állandóan emlegetnek.

— Azt mondják Lőrinczyék, hogy az iratok eltűnésekor dr. Ligeti Sándor magához vett volna egy rózsaszínű borítékot, amelyen ez a felírás volt: „Fontos iratok”. Lőrinczy szerint ebben voltak azok a bankúrlapok, amelyek a hamisított könyvekre vonatkoztak és egy levél, amelyben Sebestyén Rezső és László Ákos elismerik, hogy Lőrinczy az ő megbízásukból vette fel a hamis könyvecskékre a pénzt.

Erre a súlyos vádra a banknál ezt mondták:

— Ligeti vezérigazgató semmiféle rózsaszínű borítékot nem vett el, de nem is vehetett el annyi ember jelenlétében. Nem is beszélve

arról, hogy Sebestyén Rezső és László Ákos, ha csakugyan ők kezdeményezték volna a hamisításokat, amelyekre semmi okuk nem lehetett, aligha adtak volna erről írásbeli elismervényt. Ki ad arról nyugát, hogy hamisított?

LŐRINCZY VADJAI A BANK ELLEN

Visszatértünk a 800 ezer lejes betétkönyv ügyére. Így tettük fel a kérdést:

— A bank azt állítja, hogy a Segesváron elfogott A. B. jelzésű betétkönyv hamis. Hogyan képzelhető el az, hogy Lőrinczy olyan súlyt helyezzen egy hamis betétkönyvre? És miért adott volna a felesége számára egy hamis betétkönyvet, amikor gondolhatta, hogy a bank azt nem fogja honorálni?

A bankban így magyarázzák meg ezt a fogas kérdést, amely ugyancsak egyik főargumentuma a Lőrinczy-családnak:

— Amikor a könyv megkerült, mi sem értettük ezt a pontot, de azóta kitudt, hogy Lőrinczy meg akarta zsarolni a bankot.

Megint közbeszóltunk:

— Mivel akarta Lőrinczy megsarolni a bankot? Mket tudott a bankról?

— Semmit, ami kompromittálta volna. Lőrinczy ezen a ponton nagyon is naivnak bizonyult. Három fővádjá volt, amelyet abban a bizonyos beismerő vallomásban emelt a bank ellen, a már ismert személyi vádakon kívül.

1. Azt mondtotta Pastia vizsgálóbíró előtt, hogy a bank misztikus ügyleteket bonyolít le, dr. Boila Romulusszal. Ez lehetett a legua-

gyobb ágyúja és azt hitte, hogy ha belekeveri Boila professzor nevét a maga ügyeibe, el-tussolják az ő viselt dolgait.

2. Lőrinczy második vádjá az volt, hogy a bank magasabb kamatokat szed titokban, a törvényesen megengedett 14 százaléknál. Erre vonatkozólag megmutattuk Pastia vizsgálóbíró-nak az országos bankárszövetség körlevelét, amely a kamattörvényt úgy értelmezi, hogy az csak kimondottan a kölcsönadott tőke használatáért szedhető díjat maximalja 14 százalékban, de ez nem vonatkozik a kölcsönnyújtással járó (információs és egyéb) költségekre is.

3. Végül volt egy homályos vádpontja is Lőrinczynek arról, hogy a bank igen nagy összegű garanciát vállalt volna valakiért. Ez

Miért kellett Lőrinczynek megszöknie?

Ujabb kérdés a Lőrinczy-család vádpontjai-ból:

— Miért kellett Lőrinczynek megszöknie?

Ime, a bank válasza:

— Mi nem tudtuk még akkor, hogy Lőrinczy mi mindent követett el, ő azonban tudta és azt is tudta, hogy mihelyt nyilvánosságra kerül, hogy nincs már a banknál, elvesztí gróf Wass Béla, dr. Buia János és mindazok bizalmát, akiktől pénzeket vett kölcsön és minden hitelezője megrohanja. Ettől való félelmében szökött meg és azért költötte az ön-

Dec. 5...?

nem igaz. A bank könyveiben, amelyeket Pastia vizsgálóbíró szakértővel megvizsgáltatott, nincs semmi nyoma egy ilyen garanciának. De ha lenne is, az nem bűnügy és a bank legfeljebb a részvényeseknek volna felelős érte.

— Ilyen eszközökkel akarta Lőrinczy megfélemlíteni a bankot. Naiv ember volt.

Csehszlovákia is devizakliringiorgalmat akar a szomszédos államokkal

A cseh nemzeti bank kormányzója már megkezdte Bécsben a tárgyalásokat

Bécs, november 26.

Beszámoztunk arról, hogy a magyar-osztrák és a magyar-szlovák áruforgalom fizetéseinek szabályozására Magyarország és a másik két állam között megállapodás jött létre a kölcsönös devizakliring-forgalom megindítására. Az osztrák főváros sajtójának értesítése szerint most Csehszlovákiában is hasonló értelmű

tárgyalások indultak a megállapodás megkötésére Pospisil, a cseh nemzeti bank kormányzója Bécsbe érkezett.

Bécsben úgy tudják az illetékes körök, hogy a devizakliring megindítására Csehszlovákia hasonló tárgyalásokat kezd Magyarországgal, Romániával és Lengyelországgal is.

DR. JANCÓS ELEMÉR:

Észak Afrikában

Jancsó Elemér neve nem ismeretlen a B. I. olvasóközönsége előtt. Főképpen irodalmi problémákat tagláló cikkei e lap hasábjain láttak napvilágot. Északafrikában című könyvét mohó olvasóvá vágyva tekintettük át, mint a többi közleményeit.

A címlapon a következő sorokat olvassuk: Utijegyzetek az arabok világából. Ugy gondolom, tévedés ez, mely talán a szerző szerénységéből ered. Dr. Jancsó Elemér nem az impressziók embere, hanem mindazt, ami elébe tűnik, komoly vizsgálódás tárgyává teszi. Így vagyunk Északafrikában című tanulmányával is. Nem csak az előttünk nagyrészt ismeretlen világ rész külső szépségeit ismerteti, hanem kellemes, szórakoztató stílusával a szociális igazságok és törvényszerűségek után kutat. Eppen ezért az utijegyzet szó semmiképpen sem talál a komoly tanulmány borítólappja.

Az író, mielőtt átkelt volna a tengeren, felkereste a párisi gyarmatiügyi kiállítást is. Azt a látványosságot, ahol felvonulnak a kontinensek legérdekesebb népei, faji jellegzetességeikkel együtt. Afrika, Inda, Madagaszkár és Amerika, — mind képviselve vannak.

Utban Afrika felé kétszáz ujjonccal utazik. Az idegen légióhoz sietnek. Magyar szóra lesz figyelmes. Szepesmegyei parasztlány úrokre bucsut mondott az ősi rögnek. Felkészült a legkilátásalanabb eshetőségekre is Otthon maradni, egyet jelent az anyagi szétforgácsolódással, de vajjon az idegen légió többet

nyújt-e, mint a hazai száraz kenyér?

Sidi Bel Abbesben van az idegen légiók felhadiszállása.

Az örök bűnbánat mekkája. A legtöbb európai, aki magára ölti az idegen légió uniformisát, ezzel a lépésével a multra öhajfátylat borítani. A multra, mely nem egy esetben a legborzalmasabb bűntényeket takarja.

Azt is megtudjuk Jancsó Elemér könyvéből, hogy Afrika már ébred. Abdel Krim csak hadászati szempontból győzték le a franciák a nép bálvány. Közeledik az idő, amikor Afrika népe fellép népi önrendelkezés joga érdekében.

Bertalan-éjt akarnak rendezni Hitlerék!

München, november 26.

A „Münchener Neueste Nachrichten” legutóbbi száma félreveri a harangot és azt közli, hogy a Hitler-párt egy második Bertalan-éjre készül. A lap bemutatott bizonyítékait a hatóságoknak, amelyek megállapították, hogy azok hitelesek. Egyidejűleg leleplezték egy Cseh nevű bírósági fogalmazót, aki arra ígért, hogy újra vezessék be az ökljogot. A Münchener Neueste Nachrichten híre nagy meglepetést keltett, amit az sem enyhített, hogy a Hitler-párt hivatalos cáfolatot adott ki.

Csütiörökön

A POSTÁSFIU ÉS A HUGA

A REDOUT-MOZI legújabb hantósi m-operettslágerje lesz ez a színvadász már jólismert operett. A darab, színie mondanunk sem kell: sokat nyert azzal, hogy a modern technika korán tereteléseit minden tekintetben a posan kihasznál a Karl Laue a német filmipar kiváló rendezője. A Buchbinder-operett kedves meseje és hantósi muatságos szituációi a filmváltóban a szereplők legszebb megválasztása révén nyertek egészen új veretet és értéket. Csak arra kell rámutatnunk, hogy a vezető szerepek Anny On Irának és Vlasta Burianának a kezében vannak, akik Vlasta Burian egyelőre új név a filmoperett színiapján, de ha visszatekintünk az Ámarsi című filmjének főszerepére, már szívesen előlegezzük neki az újszerűt. A biza mat. Az ő groteszk humorának egyszerű kieészítője Anny Onira, akit a német filmváltás kiutazói mögött a női Csapán beszélő nyelven a etnek és Rold-Rold, a kiváló színpadi író és komikus is ayszerű szerepnek jutott ebben a filmen, amelynek főbb szereplői: Berthe Astin, Andree Pilot is minden porcájukkal a mulatás és nevetés csejái szolgálat. A darab széles lemes pirbeszédei, a hantósi muzsiká, a szemből szemből felvétel, amelyet remekai a modern filmtechnikának, bizonyára a y és megérdemelt sikert hoznak ennek a ragyogóan tökéletes filmalkotásnak.

Hírek

Adóötletek Argelioianu számára

Egyet után tag-adót.
Út után dag-adót.
Esz után szak-adót.
Nyelvtan után rag-adót.
Könyvek után ki-adót.
Könyvek után ri-adót.
Lányok után el-adót.
Levél után fel-adót.
Pletyka után le-adót.
Gyógyszer után be-adót.

n. f.

A cseh köztársaság már nem ül páholyban — mondotta Szüllő Géza dr. a csehszlovák képviselőházban

Prága, november 26.

A csehszlovák képviselőház szerdai ülésén, a költségvetési vita során Szüllő Géza dr., a magyar keresztényszocialista párt elnöke nagy beszédet mondott. Kijelentette, hogy pártja nevében nem fogadják el a költségvetést, mert nincsen bízalma a kormányban, amelynek politikája csak a cseh érdekeknek kedvez, míg a többi államalkotó elem érdekeit elnyomja.

Beszédében rámutatott arra, hogy 13 évvel ezelőtt kötötték meg a békét, de az nem hozta meg a lelkek nyugalomát, mert alapja nem az igazság volt. A békeszerződésekben etnográfiai egységes kisállamokat akartak alkotni Közép-Európában, de Magyarországgal kivételt tettek, amikor lakosságának jelentékeny hányadát egyszerűen lecsatolták.

— Hiába hirdeti Benes — mondotta Szüllő dr. —, hogy a magyar nép megelégedett: ez nem igaz. A felvidéki magyarságnak Pozsonyban akadémiát adott, de tulajdonképpen Magyarországról kiutasított emigránsokkal alapította meg. Elismerné-e ez őszintén magyar akadémiának? Benes Közép-Európában váman

uniót akar, természetesen Csehszlovák vezetőszerepével. A terv gazdasági szempontból talán nem is valószínűtlen, a népek azonban nem felejtették el a közelmúlt eseményeit. Kramarz világosan megmondotta: a békeszerződésben azért vetették el az etnográfiai egységes magyar területeket, mert azokra a cseh politika szempontjából volt szükség. Benes azonban téved, amikor azt hiszi, hogy a gazdasági keretek összeroppanásával kezébe hull a közép-európai vámszövetség. A cseh köztársaság már nem ül páholyban, hanem nyakig benne egy dagadó árnban.

Benes állandóan attól retteg, hogy a magyarok megtámadják az ország határait és ezért igyekezik Magyarországot gazdaságilag guzsba kötni tartani. Holott Csehszlovákiának nem lehet közömbös, vajon vásárlóképes-e Magyarország, vagy nem. Amíg azonban a csehszlovákiai külpolitika rá nem jön arra, hogy a magyarok lelki sebeinek meggyógyítása nélkül nem lehet békeség, hiába akarnak port hinteni a világ szemébe s hiába akarják a konszolidáció-feltételeit Csehszlovákiában is megteremteni.

COUDENHOVE-CALERGHII GÖF

Öt ajánlották az idei béke-Nobeldíjra. Az ajánlók között van Benes cseh külügyminiszter is.

— EGY FIATAL SZÉLHAMOS, AKI MEG SOKRA VIHETI. Egy szinte gyerekszámba menő tizenhat éves szélhamos, ügyes módot eszelt ki arra, hogyan lehetne bőségesen pénzt keresni. Sorra járta a sorsjegyeladással foglalkozó irodákat, ahol kiírta, hogy ki milyen sorsjegyeket vett, majd felkereste az illetőket és közölte velük, hogy tekintélyes összeget nyertek. Azonban csak úgy juthatnak hozzá, ha neki kifizetik az utolsó részletet, ami néha ezer lejt is kitért. Persze, a pénzzel megelégedett. Csak itt Brassóban több, mint száz embert csapott be a fiatalok szélhamos, a kit a brassói rendőrség hosszas hajszá után tegnap letartóztatott.

— Helyárlészállítás a Modern Mozgóban. Öröndetes és általános örömet keltő hír, hogy a Modern Mozgó, amely köztudomásulag a legjobb beszélőgéppel, a Western Electric-el rendelkezik és a mely mozgósínház mindenkor a legnagyobb filmslágeret vetíti, elsőnek látta be, hogy a mai sulyos helyzetben a helyárlak jelentős redukálásával tud csak módot nyújtani a közönség minden rétegének, hogy változatlanul szorgalmasan élvezhessék a Modern Mozgó kiváló beszélőgépe leadásában az egymásután bemutatásra kerülő német beszélőfilmslágeret. Minden elismerés megilleti a Modern Mozgó igazgatóját, hogy elsőnek határozta el a helyárlészállítás mindenki által óhajtott végrehajtására. Már ma a „Huszárszerelm” filmoperett-újodonságnál ezek a helyárlak vannak érvényben, amelynek főszerepét a „Viktoria és a Huszár” kedvenc színészei alakítják, élükön Verebes Ernő, Grete Theimer, Werner Futterer-el.

— Egy lengyel hercegnő agyonlőtte a barátját. Varsóból jelentik: Megjelent az itteni rendőrségen Woroniecka Zsófia

hercegnő és elmondotta, hogy Boye Bruno iparmágnást agyonlőtte. A huszonhárom éves hercegnő, aki férjével rossz viszonyban élt, elhagyta urát s Boyeval kötözött össze. Boye, aki szintén nő ember volt, arra kérte a hercegnőt, hogy néhány napra vonuljon hotelbe, minthogy gazdag amerikai barátja látogatását várja, aki rossz néven venné, hogy idegen nővel él együtt. A hercegnő, barátja kérelmét szakításnak minősítette, előlőnta gyöngyházzal kirakott kis revolvert és hét lövést adott le Boyéra, aki azonnal halva rogyott össze. A hercegnőt letartóztatták.

— Leszerelni! A német társadalmi szövetségek közös bizottsága kedden délután ülést tartott és foglalkozott a leszerelési konferencia problémáival. Az ülés szónokai azt követelték, hogy a világháború győztes államai éppen olyan mértékben szüntessék meg a fegyverkezést, mint ahogyan Németországot lefegyverezték a békeszerződések rendelkezései.

— Halálba menekült a letartóztatás elől. Temesvárról jelentik: Megdöbbentő csempészdráma történt a temes-torontalmegyei Ság községben. Friedrich István tekintélyes sági gazdálkodónál nemrég házkutatást tartottak s nagymennyiségű csempészett dohányt találtak nála. Tegnap csendőrök szálltak ki a házához, hogy Friedrichet letartóztassák csempészés miatt. A gazdálkodó azonban az ablakából észrevette a csendőrijáratot és nem várta meg, amíg azok belépnek a házba, hanem elővette revolverét és halántékon lőtte magát. Amire a csendőrök beléptek, Friedrich János kiszenvedett.

★ KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Hálás köszönet mindazoknak, akik szeretett halottunk, Sipos Julianna temetésén megjelentek, vagy részvételüknek bármily más módon kifejezést adtak. A gyászoló család. (b)

★ JOBB MEGELŐZNI, MINT MEGGYÓGYITANI. Az újságok tele vannak olyan szerek hirdetésekkel és reklámaival, amelyekkel a hűlést és grippet állítólóg meg lehet előzni. Sajnos, alaposabb vizsgálatnál a többnyire ártatlan eibis és edescukorkészítmények nem alkalmasak arra, hogy a száj és orra jutó bacillusokat elpusztítsák. Ezért különösen fontos az orvosi téren nagy feltűnést keltett Tripanflavin feltalálása, mely a bacillusokat biztosan megöli. Ez a szer, amely nem izgató hatású és teljesen ártalmatlan, képezi alapját egy új készítménynek. — Panflavin-pasztilla ezen új készítmény neve, amely torokgyulladás és hűléseknel rendkívüli hatósságát feltalálása óta ezerszeresen beigazolta és ezért az orvosok által melegen lesz ajánlva. Olyan kellemes íze van, hogy a tabletáktól és pasztilláktól gyakran irtózó gyermekek is szívesen veszik. Különösen a jelenlegi évadban legyen minden háznál Panflavin-pasztilla!

— Agyonlőtte magát egy német bankigazgató. Brémából jelentik: Tegnap itt agyonlőtte magát Anzelm Behress, az Északnyugati Rajna-Bank igazgatója. Tettét családi okokból követte el.

Romániában véglegesen megtiltották a Zeileis-módszer alkalmazását

Bukarest, november 26.

A Monitorul Oficial legutóbbi számában az egészségügyi minisztérium rendeletet jelentetett meg, amellyel az erre az alkalomra külön kiküldött bizottság véleménye alapján

véglegesen megtiltja Romániában a Zeileis-féle gyögmód alkalmazását.

A rendelet rámutat arra, hogy a betiltott gyögmódnak semmiféle tudományos alapja nincsen, misztikumra és mágiára épül fel, amivel bőségesen teret nyújt mindenféle szélhámosságra.

— Európai jelleget adtak az érmihályfalvai állomásnak. Érmihályfalváról jelentik: Amióta Érmihályfalva határállomás lett, a vasuti állomásépület első és második osztályú várótermét kisajátították vámiroda és sziguranca céljaira. Mindössze egy szűk harmadosztályú váróterem állt az utazó közönség rendelkezésére, ami különösen tél idején nem felelt meg az igényeknek. Az állomásfőnök most kibővítette az állomásépületet, a vámirodát áthelyezte s a várótermeket régi rendeltetésének adta vissza. Az üdvös intézkedést a közönség őszinte örömmel fogadta.

★ CZELNAI ESZTER folyó hó 30-án két tanfolyamot nyit, az egyiken cukrászatot és hideg buffét, a másikon diétás főzést tanít. Az egyhetes tanfolyam díja 250 lej. Boia-közás Ötvös-utca 3. szám alatt, a református nőszövetség irodájában, délután 4—5 óra között. (e)

— ELŐFIZETŐINK kisérijék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk utján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárát szerepel-e a címkén. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

25%-os helyárlészállítás

a brassói MODERN Mozgóban

A nap után sulyosbodó helyzetre való tekintettel, hogy a n. b. közönség minden rétegének alkalmat nyújtunk a most egymást követő világsikerű filmeknek a megnézésére, a filmázzakkal sikerült egyetelmű megálapodást létesítenünk, hogy a helyárlak 25%-al leszállítsuk.

Az első hely az eddigi 40 lej helyett mártól 30 le-be kerül, míg a páholy-jegy árát 45 lejre redukáljuk 50 lejről. Mi vagyunk az első, akik a ma páncsoló szavára, így nagy mértékben redukáltuk a helyárlakot, hogy közönségünk minden rétegének módjában álljon a mi Western beszélőgepünk leadásában, mint eddig, úgy a jövőben is a legnagyobb filmslágerben gyönyörködni.

ÁRLÉSÁLLÍTÁS

a „Gambrinus” étteremben

Menü 2 fogás Lei 20 —

Menü 3 fogás Lei 25 —

Menü 3 fogás Lei 35 —

Italfogyasztás nem kötelező!

2 UJ MODELL

Allegro

Egy aparátusban egyesítve fenőkö és lehuzóbőr. Feni egy és két oldalon a pengéket.

Biztosítja a tökéletes beretvalkozást.

Nikkelezve Lei 600
Oxidált Lei 400

Nagy tökéletesítés

A fenőköre és lehuzóbőr beallított fenőtest (penge) villam gyorsan forog. Kapható késfő és más szakmabeli üzletekben. Díjmentes prospektusokat küld a vezérképviselő: C. I. C.

Str. Emancipată 5, București

A BRASSÓI „SUPERFILM”
MINTAFILMJE

MA

INDUL HÓDÍTÓ UTJÁRA
ERDÉLY TERÜLETÉN
ELŐSZÖR A

Redoute Mozgó
VASZNAN

MA

LÉP FLŐSZÖR A BRASSÓI
KÖZÖNSÉG ELÉ

ANNY ONDRA,
VLASTA BURIAN,
RODA RODA
EGYÜTTESE A

POSTÁSFIU
ÉS A HUGA

című német éneklő, beszélő vídám filmoperettben, mely szédületes sikerekkel pereg és gyönyörködési a kontinens kényes izlésű közönségét.

Asira (Apolló) Mozgó BRASSÓ

MA „Szívek orvosa” németül beszélő, éneklő revüfilm.

Főszerepben: HARRY LIEDTKE, DINA GRALLA, FRITZ SCHULTZ.

Premier 27-én, pénteken!

„A verduni erő” amely filmet „Verduni vérfürdőnek” is neveznek. Ez az egyedüli film, amely a világháborút élethűen tükrözi vissza.

— **Üngyilkossági járvány Kisküküllőben.** Dicsőszentmártonból jelentik: Kedd óta Kisküküllő-megye területéről 4 öngyilkosságot jelentettek be a csendőrségnek, amelyből 3 halálos volt. Diós Lina 19 éves héderfői lány szerelmi bánatában felakasztotta magát. — Ugyancsak kötéllel tett véget életének Volkend Márton éves zágori gazdálkodó is. — Russu Ágoston, 20 éves, csapói illetőségű, kolozsvári joghallgató szülei lakásán mellbelőtte magát. A súlyosan sérült fiatalembert azonnal a kolozsvári klinikára szállították. Tettének oka ismeretlen.

— **Súlyos ítélet egy cikk miatt.** Csikszeredából jelentik: A csikszeredai törvényszék ma tárgyalta dr. Gaál Alajos gyergyószentmiklósi orvos, a „Székely Szó” című hetilap szerkesztőjének ügyét, aki a vád szerint lapja múlt évi nov. 16-iki számában „Királyi szó” cím alatt cikket közölt. Az ügyész ízigatás miatt súlyos büntetést kér. Gaál dr. viszont, aki védőügyvéd nélkül jelent meg a tárgyaláson, leszögezte, hogy cikkét ellenkező céllal irta a megírására a nép fokozatos nyomorhajutása készítette. A törvényszék ítéletében bűnösnek mondotta ki a szerkesztőt s félévi fogházra, 20.000 lej pénzbüntetésre s politikai jogainak 3 évi elvesztésére ítélte.

— **Matuska csak részben beszámítható.** Bécsből jelentik: Az elmeszakértők ma betherjesztették jelentésüket a biatorbágyi merénylet elmeállapotáról. A szakértői jelentés szerint Matuska csak részben beszámítható és felelősségrevonható. Egyelőre további megfigyelés alatt tartják.

— **Angyalcsinálás 100 lejért.** Dicsőszentmártonból jelentik: Tuti Kati 33 éves cigányasszony évek óta az angyalcsinálás mesterségét űzi jutányos áron. Rejtélyes működését az a körülmény patiantotta ki, hogy egyik „páciense” Moise Juli 22 éves cselédleány megbetegedett és nemsokára ki is szenvedett. Halálán ágyán elmondotta, hogy a cigány asszony 100 lejért tiltott műtétet hajtott végre rajta. A hír a rendőrség fülébe került a nyomozást tüstént megindította. Mintegy 40 leányt és asszonyt hallgattak ki, akik beismerték, hogy a cigányasszony segítségét igénybevéve, akinek rendszerint 5–600 lej honoráriumot fizettek, de elfogadott pénz helyett bort, buzát sőt disznót is. Az utóbbi időben — a viszonyok romlása következtében — 100 lejre szállította le díjszabását. A rendőrség az angyalcsináló cigányasszonyt letartóztatta s az erőszébtvárosi ügyészségre kísérte.

Ez a bizottság fogja felülvizsgálni Németország fizetőképességét

LAYTON (angol) MELCHIOR (német) STEWART (Amerika) RIST (francia) FRANQUI (belga)

— **Időjárásjelentés.** Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint kissé enyhébb idő várható, sokhelyütt köddel és jelentéktelen havazással.

— **Elhújasodásnál, köszvényénél és cukorbetegségnél** a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József vizkúra nagyon szép eredményre vezet. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Brassóban nem engedték meg a magánalkalmazottak gyűlését.** Kedd este félkilenckor a Mercantilia egyeslet ifjú magántisztviselő tagjai a Gewerbevereinban gyűlést akartak tartani, amelyen az áldozati adó ellen akartak tiltakozni. A mikor az épület elé értek, meglepődve vették észre, hogy a bejáratot rendőrök és detektívek állják el, akik a helybeli rendőrkészletre rendeletére megakadályozták a gyűlés megtartását. A karhatalomnak engedve, a magántisztviselők is lemondottak a gyűlés megtartásáról.

— **Négy gyermek borzalmas tűzkatasztrófiája.** Varsóból jelentik: A Wolonévi külvárosában egy soffőr lakásán fellobbant egy benzintartály, amitől tűz keletkezett. A lakásban a soffőr négy gyermeke tartózkodott csupán, akik közül az egyik szénnégett, a másik három azonban sikerült súlyos égési sebekkel kimenteni. Ezeket kórházba szállították. Az orvosok biznak felépülésükben.

DIVATLEVÉL

Csipke

Ma, amikor minden nagy divatkreátor a nőies divat mellett tör pácát, csak egészen természetes, hogy virágkorát éli a csipke, hiszen az a leglengőbb, legbájosabb és egyben legdekoratívabb anyagok egyike.

Az elmúlt években is láttunk estélyi toalettet csipkéből, de a csipkének ez a gyakori alkalmazása, mindenüvé való applikálása, hosszú idő óta ismeretlen volt előttünk. A takarékos dáma igyekszik is kihasználni a divatnak ezt az újabb szeszélyét és felhasználni gondosan elrakott csipkeit. Mert majdnem minden székény rejteget ilyen süta dobolt csipkét, — egy-egy divatlamult toalett ép és kifogástalan maradványát, — amely türelmesen várakozik újjászülésének pillanatára. No hát, most eljött ez a pillanat. Urnője bizonyára napfényre hozza, csak még azon töri fejét, hogy milyen formában tegye azt. Szerencsére, a helyzet igen kedvező: bőséges és változatos tér nyílik a boldog csipketulajdonos számára.

Főleg szorzzettel és muszlinnal kombinálják a csipkét, de bársony és krepszaten ruhákban is sűrűn fordulnak elő csipkeapplikációk, csipkedíszek. Ilyen nehezebb anyagu ruhán többnyire gallérrák és kézelők alakjában szeppek. Párisban újra felkapták az irlandi csipke divatját és alig van olyan nagy szalon, amelynek modelljei között ne akadna egy irlandi-galléros bársonytoalett.

Igen elegánsak és praktikusak szorzzett és muszlin kombinációs csipkeruhák közül azok, amelyeknek hosszan leomló, harangalaku uj-

jai vannak. Kisebb esti alkalmakra éppen használhatók, mint nagyobb délutánokra ilyenképpen minden garderoznak sok cca szolgáló és ezért közkedveltségnek örvendő darabjai.

Csipkéink felhasználására elérkezett a kinéző alkalom, éljünk is vele. De jól gondoljuk meg, hogyan és mint akarjuk kombinálni; mielőtt megcsináltatjuk, jól nézzünk körül divatlapokban, divatképeken, mert az applikálás nem olyan egyszerű dolog. Néha egy látszólag cseppnyi eltérés nagy bajt okozhat a ruhán s a kombinált ruha könnyen toldott-foldott jellegű lehet fel. Egyáltalában vigyázzunk, hogy egy a különböző színekben, mint a különböző anyagokból összekombinált fazón ruhákat kipróbáltan rendes és pontos kesz szabónőre bízzuk, mert ha az egyszínű, egy anyagu ruháról is leri a rendellen munka, az ilyen kombinált ruháról tiszszeresen.

— Egy régen elkövetett gyilkosságot fedeztek fel Biharkeresztesen. Debrecenből jelentik: Még ez év tavaszán történt, hogy Biharkeresztesen özvegy Bácsó Lajosné, aki jobbmodu paraszataszonyként állott, eltiint. A hatóságok annak idején hiába nyomoztak utána, nem bírtak ráakadni. Tegnap azután megoldódott Bácsó Lajosné rejtélye. Egyik közeli rokonának a házában átalakítások végeztek és eközben a munkások egy asszonyi csontváza bukkantak. Jeleztették a leletet a csendőrségnek, amely rövidesen megállapította, hogy özvegy Bácsónénak a csontváza. A háztulajdonos, rövid kihallgatás után bevallotta, hogy ő tette el láb alól gazdag rokonát, hogy pénzéhez hozzájusson. Letartóztatták.

DECSEY ZOLTÁN:

60

A SIRO VÁROS

— Emberek, téreinek észre! Mit csinálnak?

Rá is hullanak a sűrű ütések. Egy ökölcsep az alsó ajkát éri és felhasítja. Csorog a vér. De sikerült a katonát az autóg fedeznie. Rohamlépésekben közeledik egy őrjárat, a tömeg pillanatok alatt szétrebben. Autoszirena sivit, jön a mentőkocsi. A színház felől egy kendős asszony vágat feléjük. A kendő szétoldódott, kibomlott haja a nyakába omlik, megkínzott anyarca kétségbeesett grimaszba torzul. Éles sikoltással veti magát a gyermektestre.

— Jaj, édes gyermekem, egyetlen gyermekem, megöltek, nyomorékká tettek, jaj drágám, jaj szívem!

A mentőlegények gyöngéd kézzel emelik a hordágyra a fint, felájtult anyját is betuszkolják a kocsiba és már robog is a mentőautó a kórház irányába.

Pistának a gyógyszerárban tapasztják be vérző sebet.

A borbélynál ül és újságot olvas. Négyen-öten vannak vendégek a tágas szobában, mind ismerősök, törzsvendégek itt, évek óta megszokott helyük ez, ahol hetenként háromszor találkoznak borbélyalkalmazás közben, megbeszélnek az eseményeket, elpolitizálnak, megtárgyalják a városi ügyeket, Massik mester elmondja legfrissebb értesüléseit, a diszkrét pletykákat, a legfrissebb színházi szenzációkat, a hadieseményeket, a mikró törzstisztektől értesült. Így volt ez nem is olyan régen, egy félévvel, hónapokkal ezelőtt. Olyan kispolgári ka-

szinó volt a borbélyműhely abban az időben, alapszabályok és szervezeti élet nélkül kialakult társadalmi fórum, amely híreket cserélt ki és véleményeket alkotott, ítéleteket hozott.

Most csendben, némán ülnek a vendégek és Massik mesternek is alig van szava. Szigorúan csak a szakmába vágó kérdéseket ad fel. A vendégek pedig szótlanul tartják arcukat a pengének, átfutják a lapot és legfeljebb azt a megjegyzést kockáztatják meg, hogy ebben sincs semmi.

Az ajtó nyílik és egy katona lép be. Szuronyos puská a vállán.

Az egyik segéd előzékenyen mutat a Pista mellett üresen álló székre. Lesegíti a vendég kabátját és előzékenyen nyúl a fegyver után, hogy a sarokba állítsa.

A katona egy pillanatra sem bocsátja ki a fegyvert a kezéből. Leül a borkarosszékre, szétveti lábait, két kézre markolja fegyverét és lábai között a földhöz szorítja. Így ül ott, amíg szappanozzák, amíg borotválják, teljes készülséggel.

— Ha a tükörből észrevenné, hogy a borbély most a nyakába akar metszeni, akkor nyomban halálos döfésre emelné a szuronyt.

Sokáig visszagondol még erre a különös képre.

Az utcán rohanó férfiba ütközik, Murányi az. Fekete overcoatjának lebernyegét nyakába csapta, a január végi szél. A hideg nem bántja most és ha bántaná is, akkor sem segíthetne a baján.

— Ejnye, hogy találkozunk! Jöjjen velem gyorsan. A Biró-utcán agyonlöttek egy embert.

Amire a Hustákra értek, már a mentőkocsi is ott volt és az orvos a járdán egy férfi teste felé hajolt.

A mentőkocsi körül a kíváncsiak összeverődött csapata.

Pista megnézi a holttestet. Egyszerű munkásemben, fagyó lehet, mellette

hever a földön a baltája, az ősembernek ez a gyilkoló szerszáma, amellyel ez a szerencsétlen hét éves szájak kereste a kenyeret. A golyó az orr felett furódott be a homlokcsontba, keresztül szaladt az agyon és a koponya hátsó részén, a varrat alatt hagyta el a fejet. A szerencsétlen nem szenvedett, egy pillanat alatt meghalt. Balszeme kifordult és egy diónyi megalvad vör éktelenítette el a viaszszárga arcot, amelyen még éleesebben rajzolódott ki az ezernyi ránc, a mindennapi gondnak megannyi arca vésett rovársír emléke. A ritkás bajusz az ajakra lógott, a kucsma lefordult a fejéről, a jobbkez kifelé görbült, mintha a lecsó munkaszerszám után kapna.

Pista szemtanút keres. Az a lakó, akinek az ablaka alatt történt a katasztrófa, éppen az ablaknál állott és bőbeszédűen mondja el a tragikus eseményt. Valahogy így lehetett.

A csikorgó reggelen a Biró-utcán lefelé tartott Jámber Lajos favágó, hogy héttagu családjának megkeresse az aznapi kenyeret. Ahol a Biró-utca a Bethlen-körutba torkollik, szuronyos katona áll és pamutkesztyűs kezébe fúj, hogy felmelegítse megdermedt ujjait.

Jámber Lajos favágó a vállára vetett baltával a katona felé közeledik. Itt, ezelőtt az ablak előtt a sikos járdán megcsuszlik, megtántorodik és a baltához kap. Hogy ha elzuhan, ne a balta fokába essen.

A katona husz lépésnyire van. Látja, hogy egy férfi jön, aki baltát ragad. Rá fog támadni. Nem gondolkodik, lekapja a puskáját és lö.

Jámber Lajos szemei kitágulnak a csodálkozástól. Valami megüti a fejét, itt az orra felett, jaj, valami meleg bugygyan ki, valami megbomlik benne, az idegek ducát valami egyszerre megszakítja, szétrombolja. Hirtelen elsötétedett a világ, jaj, az asszony, a gyerekek, négy-öt fegyveres katonát lát egyszerre, a gyomrából kikivánczik az avas szalonna, a házak, amik körülveszik, felfordultak és kéményük most lefelé áll. A test a földre zuhan. Egyet-kettőt vonaglik, aztán elszáll belőle az élet.

— Anyi fekete lebernyegével úgy áll ott a holttest felett, mint a megtorlás szelíme. Lasalle-kalapját kezében gyűri és nem mozdul, amíg a mentőautó

éles bugással el nem indul.

— Abel vére az égbe kiált. Sok, sok összetevőből alakulnak ki a történelmi események. Mindennek nyoma marad minden következménnyel jár. Ha Márk Antoinette nem hintette volna be sóva az országutat Versaillesig.

Pista már a cikken gondolkodott, amíg a favágó tragédiájáról fog írni.

A cikk tényleg nagyon szépen sikerült. A város lelkén viharként szánt a gig az egyszerű favágó tragédiája. A munkás magyar, akinek életét az ostobaság véletlen ontotta ki, a magyar mártírium szimulacrává magasztosodik. Ezek ezek vonulnak ki a temetésére, mintha mindenkinek a halottja volna.

A cikk hatására megmozdul a város. Egy bankigazgató küldi elsőnek adományát. Ezer korona. És jönnek a nagyszámú adományok, de gyűlnek a fillérek.

Csak egy élele van!

Próbálja meg egyszer szerencsédét!

Erre legjobb alkalom, ha

református kórház sorsjegyet

vásárol. — Egy sorsjegy ára 100 Lei. — Kapható tözdekben üzletekben és bizományosoknál. Főbizományos:

Tutsek Jenő, Brassó, Strada Weisz Mihály No. 9.

Három húzás!

Főnyeremény!

1.000.000 Lei

Összgyeremények

3.500.000 Lei

Nyereményeket az erdélyi református egyházkerület pénztára azonnal és készpénzben fizeti ki. — Ne szalassza el szerencsédét és vegyen REFORMATUS KÓRHÁZ SORSJEGYET.

Központi sorsjegyiroda Cluj, Strada Bratianu No. 51.

NOVEMBER 28.

Dec. 5...?

Elfogták a budapesti bankrablás második tettesét is

Egy zenészkávéházban bűnöző Schifter Mihály, amikor a detektívek ráakadtak

Budapest, november 26.

Szerdán a késő éjjeli órákban a budapesti rendőrség elfogta a Petőfi Sándor-utcai bankrablás második tettesét, Schifter Mihályt is. Schifter a Gorbó-bankházban végbevitt revolveres rablás után alibireti szobát vett ki magának az Izabella-utcában. Lakásadósnője, egy özvegyasszony, természetesen nem sejtette, hogy kinek adja ki szobáját.

Schifter a bankrablás óta eltelt néhány napot különböző lokálokban töltötte. Szerda este egy kisebb zenészkávéházat keresett fel a Rózsa-utca 103 szám

alatt. Itt akadt rá Arvai detektívfelügyelő, aki ebben a kerületben, a lokálok ellenőrzésével volt megbízva. A bankrabló éppen billiárdozott, amikor Arvai, aki a személyleírás után azonnal felismerte, rászólt:

— Ugy-e, maga Schifter Mihály?

A fiatalember eleinte tagadni próbált, majd menekülést kísérelt meg, amiben azonban megakadályozták. Végül bevallotta, hogy már elfogott társával együtt ő követte el a Petőfi Sándor-utcai merényletet.

Schiftert beszállították a főkapitányságra, ahol megkezdtek kihallgatását.

Egy csehországi városban

Sortűz a tüntetőkre 10 halottal és sok sebesülttel a munkanélküliek megrohanták a csendőröket

Prága, november 26.

A munkanélküliek demonstrációinak megrázó láncolatában a különösen szomorú fejtegetést jelentenek a csehországi események, amelyek tíz munkanélkülivel csökkentették a kenyérért rimázkodók elkeseredett tömegét.

A freiwaldai kerület nyomorgó munkanélküliei összegyűltek tegnap délelőlt, hogy felvonulással tüntessenek a kenyeretlenség ellen. A csendőrség parancsot kapott, hogy a tüntető sokadalmat szétlassa. Amikor a munkanélküliek látták, hogy a csendőrség erővel közeledik, soraikból mintegy varázsláttal

fülköskök, vasdöröngök és kövek kerültek elő, amelyekkel a karhatalomra rohtak.

Egyesek sőt szórtak a csendőrök arcába.

A közelharc következtében a tüntetők egy csendőrfőhadnagyot súlyosan megsebesítettek, mire a csendőrség sortűzzel válaszolt.

Amikor a lövés utáni füst eloszlott, hét munkanélküli életelen teste feküdt a földön. A tüntetők közül tizenheten súlyosan, többen pedig könnyebben megsebesültek. Hét csendőr könnyebb sérülést szenvedett.

A véres összetűzés híre villámgyorsan elérkezett a prágai képviselőházba, ahol ennek következtében városi jelenetek játszódtak le. A képviselők a belügyminiszter azonnali megjelenését követelték, hogy a Házat a lejátszódott eseményekről kimerítően tájékoztassa. Szólok bel-

ügyminiszter azonban, a lázas sürgetés ellenére is, csak délután jelent meg a parlamentben.

A belügyminiszter pártján szigorúságu vizsgálatot ígért s egyben újból leszögezte, hogy a sajnálatos eseményért csupán a lelkiismeretlen igazság felelős. Valló kommunista képviselő, aki a belügyminisztert beszámolója közben állandóan sértegette, a képviselőház elnöke kidobatta a parlamenti örökkel, őt üléről kizárta s egyhavi fizetésétől megfosztotta.

A tüntetésről szóló hivatalos közlemény szerint nyolcszáz főnyi munkanélküli csapott rá a tizenöt csendőrből álló különítményre, akik, mintán főhadnagyuk is megsebesült, szorult helyzetükben fegyverhasználathoz folyamodtak.

Megállapították, hogy a tüntetést megelőzőleg Waagatadt városban, Langer kommunista szenátor buzdította a lakosságot, hogy minden engedély nélkül is felvonulást tartson s a hatóságok ellen tüntessen.

Egyes körökben — amelyek a vidék helyzetét és közhangulatát ismerik — az a meggyőződés vet gyökeret, hogy a véres tüntetés nem annyira kommunista igazgatásnak, mint inkább a cseh kormány elleni elégedetlenségnek s a legutóbbi munkabérleszállításnak tudható be. Éppen ezért a munkabérleszállítási politika teljes csődjét hangoztatják.

Az éjjelkor érkezett jelentések szerint, a tüntetés áldozatainak száma, az időközben kiszennvedett sebesült munkanélküliekkel, tíze emelkedett.

Kolozsváron a munkanélküli segélyezésnek is furcsa illata van

Kolozsnár november 26.

Kolozsvár lakosságának több, mint az ötödrésze munka- és keresetnélkül néz a már beállott téli hónapok elé.

A városnál mégis különös optimizmussal néznek a tél elé. Nem lesz semmi baj, — mondja dr. Poppea György tanácsos és megcsinálja a következő kalkulációt:

— Négy millió elég lesz az egész télre. (?) A város által életbeleptetett taxákat a belügyminisztérium nem engedélyezte ugyan, de mi mégis kérni fogjuk azokat és aki akarja, fizet, aki nem akarja, nem fizet. A vendéglőkben is felszámítják már minden számlánál az 1 lejt és nem valószínű, hogy bárki is megtagadná ennek az önkéntes hozzájárulásnak a megfizetését. Ezekből a díjakból legalább összegyűjt egy fél millió lejt. A város 2 és fél millió lejt irányzott elő a munkanélküliek segélyezésére, de most nincsen pénz és ezen úgy akar segíteni hogy 1 millió lejt előleget kér a villamosműtől, az évi nyereségrészesedése terhére. Másfél millió lejjel kihuzzuk januárig, amikor életbelép a város új budgetje és akkor meglesz a még hiányzó másfél millió lejt is.

— De ez csak három millió!

— Több lesz. A társadalmi és gazdasági testületek is adni fognak valamit.

— És a minisztérium?

— A minisztérium egy banit sem hajlandó adni.

Hát így áll jelenleg a munkanélküliek segélyezésének ügye Kolozsváron. Az akciónak egyébként van egy érdekes és városi gazdálkodásra jellemző pikantériája. A belügyminisztérium által utólag betiltott, de mégis beszéd alatt álló új városi taxák november 15-én léptek volna életbe. A jövődöbéli bevételek remé-

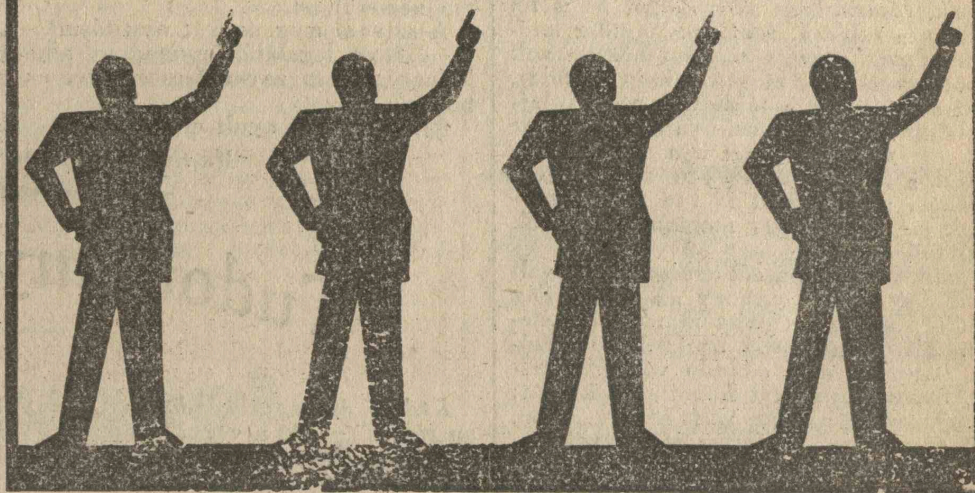
nyében az interimárbizottság árlejtsést írt ki 90 mázsa cukor, 150 mázsa bab, 90 mázsa szalonna, 270 mázsa hus, 13 és fél vagon barna kenyérliszt, 16 és fél vagon burgonya és 100 vagon tűzifa szállítására. A kiírt mennyiségek értéke tehát mintegy 3 és fél millió. Az interimárbizottság azt hirdette, hogy szeretné, ha a szállításban minél több cég vehetne részt.

Ugy látszik azonban, Kolozsvár városánál más uzus lett, hogy az árlejtsések ne menjenek simán. Az ajánlatok benyújtására vonatkozó határidőt november 16-ikában állapították meg és ugyanakkor az árlejtsési hirdetményt csak 14-én, szombaton este küldték meg a lapoknak, amelyek a hirdetményt már nem tudták a vasárnap reggeli számban leközölni. November 15 vasárnap volt és így a 16-iki árlejtsés meghirdetése csak 17-én jelent meg a lapokban. Hogy mi rejlik emögött a feltűnő késedelem mögött, azt persze csak találgatni lehet. Annyi tény, hogy máskor a város legalább 3-4 héttel hamarabb szokta az árlejtséseket meghirdetni és az is tény, hogy az árlejtsési időpontjáig mindössze 12 ajánlat futott be. Nem kutatjuk, hogy az ajánlattevők honnan értesültek az egész árlejtsérről, ha azt a város csak a határidő után publikálta, de mindenestre furcsa, hogy a 12 kiválasztásos cégtől eltekintve, Kolozsvár többi kereskedői majdnem kimaradtak ebből a ma nagyon is jelentős vállalkozásból.

De csak majdnem. Szerencsére ugyanis időközben megérkezett a belügyminisztérium rendelete, amely megtiltotta az életbe léptetett taxák szedését és miután így elesett az egész segélyakció pénzügyi alapja, az árlejtsére beérkezett 12 ajánlatot a város fel sem bontotta és majd, ha meglesz először a fedezet, új árlejtsést fog kiírni.

Tudja Ön, mi az Aspirin?

Nem „akármilyen” fejfájás elleni por, hanem egy Tabletta, melyet az egész világ orvosai rheumatismus, meghűléses betegségek, fejfájás és más fájdalemak esetén ajánlanak mint árthatatlan gyógyszert. Valószínűleg biztos ismerető jele a BAYER-kereszt, mely minden csomagon és minden tablettán látható.

A demokrácia harciriadója

Országos blokkba tömörülnek a demokrata fiatalok

A nemzeti parasztpártból kizárt Mihaescu mérnök ugyancsak blokkba tömöríti a disszidens csoportokat, amelyek ellentétbe kerültek a reakciós konzervatívokkal — A nemzeti parasztpártról úgy beszélnek, hogy megszűnt a politikai élel számára

Bukarest, november 26.

Több esetben beszámoltunk azokról a mozgalmakról, amelyek a nemzeti parasztpárt kebelében dülnek. A liberális párt vezeterei a legutóbbi parlamenti ülésen csodálkozással jelentették ki, hogy a nemzeti parasztpárt valósággal megszűnt létezni a politikai élet számára. A parlamenti üléseken alig vesznek részt, inkább hallgatnak, ugyanakkor pedig, míg a többi politikai pártok legioh szónokaikat delegálták a felirati vitában való részvételre, a nemzeti parasztpárt egy rövid kis nyilatkozatot fog felolvasni.

A kulisszák mögött mindenesetre súlyos események játszódnak le, amelyeknek csak kisebb részletei szivárogtak ki a nyilvánosság elé, amely nem lát mást, mint sorozatos kizárásokat és belső vilongásokat. Maniu Gyula váratlan megérkezése a fővárosba, azt a látszatot kelti, hogy a párt elernyede érdekében jött sürgősen lépéseket tenni. Maniu megérkezése után felkereste a párt vezetőit, akikkel hosszasan tárgyalt és érdeklődött a belső harcok felől. A volt miniszterelnöknek az az álláspontja, hogy békét kell teremteni és visszaállítani az egykori demokrata párt régi egységét.

S miközben a vezetőség magányos rezerváltságában azon tanakodik, hogy miképpen lehetne az egyéni érdekeket jobban kielégíteni, addig keresztül-kasul akciók indultak meg. A pártból kizárt Mihaescu mérnök, az Építkezési Pénztár volt vezérigazgatója, értesüléseink szerint akciót fog kezdeményezni, hogy a nemzeti parasztpárt összes disszidens csoportjait egy táborba tömörítse. És ami a pártban uralkodó helyzetre a legsivárabban jellemző, ezek a disszidens és eliminált csoportok mind olyan elemekből rekrutálódnak, akik a radikálisan demokratikus parasztpárti eszmé-

ket vallják magukévá. Ezek a csoportok — tekintve, hogy egy részüket kizárták, — nyílt konfliktusba kerültek a reakciós jobboldali szellemet képviselő pártvezetőséggel.

Ezzel egyidejűleg mozgalom indult meg a parasztpárti fiatalok körében egy nagy országos parasztblokk létrehozására. Értesüléseink szerint ki fognak válni a nemzeti parasztpártból a baloldali demokratikus eszméket képviselő parasztpárti fiatalok, akikhez csatlakozni fog az erdélyi parasztfiatalok egy része, a Lupu-párti fiatalok és a Stere vezetése alatt működő radikális demokrata ifjú paraszti blokk.

Ennek a tömörülésnek célja elsősorban megkezdni a nyílt harcot azok ellen, akik a demokratikus parasztpárti programot csak szavazati hajhászásra használják.

Ez a blokk bele fog kapcsolódni abba az akcióba, amelyet Mihaescu mérnök kezdett ugyancsak egy demokratikus program megvalósítására. Amennyiben a tárgyalások eredményre vezetnek, úgy a romániai demokratikus felfogás, amely minden párt programjában — főleg formalitásból — szerepel és különösen a nemzeti parasztpártnak képezi alapját, erős tisztító tűzőn fog keresztül menni. A harc különösen a parasztpárti ideológiákat magukra öltött sovínista és konzervatív elemek ellen lesz elkeseredett lefolyás.

Az alakuló blokk Szabadság néven lapot indított és nemsokára megjelenik egy folyóirat is, amelynek hivatása lesz tisztázni végre azt, hogy kik hívottak Romániában a demokratikus eszmét képviselni. A fővárosból kiindult mozgalom, amely az összes pártokban jelentős bomlást fog előidézeni, nagy felűnést keltett politikai körökben. Ez a csoport a kisebbségi elemekkel is keresi az együttműködést.

Tűjság

Kalapács

Nem nekem való, mégis csodálom
Szögletes, hideg keménységét,
Dörgedelmesen zenázó taktusát,
Bágyadt, szomorú szürke fényét.

Kalapács! Kérges tenyerek társa,
Mesterreddel de közös sorsod!
Szögletes — erős vagy, mint a kovács...
Keserőt csengésedben hordod...

mer' neked lelked is van kalapács!

Lupény. KERÉKES JÓZSEF

Örök ellenfelek

A kréta és a szivacs örök ellenfelek voltak. Akármilyen okos dolgot írt is fel a kréta a táblára, a szivacs mindig letörölte. Pedig a kréta nagyon büszke volt a bölcsességére. Azt hitte, hogy mindaz, amit a tanító ur a táblára ír vele, tulajdonképpen az ő tudománya és a tanító ur csak arra való, hogy azt írja, amit a kréta tud, a tábla arra, hogy mindenki megláthassa, mi mindent is tud ő és a gyerekek meg arra, hogy megtanulják a sok szép tudományt.

Mondom, büszke, sőt elbizakodott volt a kréta és azt hitte, hogy az egész világ csak őérette van s ezért mindenkit lenézett. Kivéve a tanító urat. Az ő kezében engedelmes és odaadó volt. Ha kellett, hajszálvonalakat húzott, ha kellett, vastagokat. Mindegy volt neki: szám, betű vagy ábra, egyforma jókedvvel rajzolt fel mindent.

Ma németül írtam — mondta a szivacsnak egy ízben — Mert németül is tudok. Azt hiszem, nincs is olyan nyelv, amelyen ne tudnék. Egyáltalában mindent tudok. Neked fogalmad se lehet arról, hogy én milyen okos vagyok. Nélkülem az emberek nem is boldogulnának. Én vagyok a legokosabb teremtes a világon.

A szivacs a vizeztálban feküdt. A kréta henegecsére nevetni kezdett és az úgy hallatszott, mint a szörcsögés.

— Miért nevetesz? — kérdezte méltatlankodva a kréta. — Igazán veled nem is lehet okosan beszélni. Boldog lehetnél, hogy ilyen okos lény társaságában töltheted életedet s helyett úgy fetrengsz abban a tálban, mint valami malac a pocolyában. Brrrr!... Illemt is tanulhatnál tőlem! De az ilyen kövér teremtesek, mint te is... Csak szörcsögni tudez, nevetni Brrrr!

— Ne okoskodj már! — intette mosolyogva a szivacs. — Hát már nevetni se szabad? Annyi badarságot fecsegsz össze és azt kívánod, hogy ne is nevessek!

— Badarságot? — kiáltott fel a kréta és dühében egy árnyalattal még fehérebb lett. — Mondom, hogy ostoba vagy! Ostoba! Semmit sem értesz meg!

— Te meg bölcseségről meg illemtől fecsegsz folyton és egyre sértegetsz, — felelte nyugodtan a szivacs. — Azt hiszed talán, hogy ez a viselkedés illő vagy bölcs?

— Te aztán ne taníts! — rikácsolta a kréta.

— Nem is. Azt a tanító urra bízom. Én csak a táblát törölöm le, mert szeretem a tisztaságot, szeretem a sok vizet és legszívesebben megint a tengerben volnék, mert Lukács bácsi olyan kevés vizet tölt ebbe a kis tálba, hogy félfogamra is ezszerzer több jut a tengerhez.

— Jaj, ne is beszélj tengeréről! Ideges leszek, ha csak rá gondolkodom is a vizre!

— Pedig a víz egészséges ám! — tréfált a szivacs. — Különösen idegeseknek ajánlják nagyon. Ne locsantsak egy keveset rád? Hidd el, jót tenne. A víztől megnyugszik mindenki, s aki nyugodt, az okosan képes gondolkodni.

— Hallom! — nyafogta gunyosan a kréta. — Nagyon bölcs lehetsz, hiszen mindent letörölsz a tábláról...

— Bizony, ahhoz is bölcsesség kell, — felelte a szivacs. — Mert emlékezni is meg kell tanulni, de felejteni is.

— Ó! Ó! — sápitotta a kréta. — ilyen ostoba teremtesekkel kell együtt élnem! Milyen szerencsétlen is vagyok én! Tudok számtant, mértant, természetrajzot, földrajzot, tudok mindenféle nyelven és ő azt mondja: meg kell tanulni felejteni!... Nem, engem nem becsülnék meg eléggé! Nekem okos, művelt emberek közé kellene kerülnöm!

És amint így buskádokodott, mintha csak tündér hallgatta volna meg, hirtelen nyila

az ajtó és belépett Lukács bácsi meg az iskolaigazgató szobalánya.

— Vendégeink lesznek és ki kellene tisztítani az ezüst evőeszközöket. Krétával mégis a legjobban lehet, — felelte a leány.

— Na, vigye csak ezt a darabot, — mondta Lukács bácsi.

— Na, most okos, művelt emberek közé kerülök, — mondta bucsuzól a szivacsnak.

— Hogyne! Hogyne! — szörcsögött a szivacs. — S ha majd megtanulsz felejteni odafönt, gondolj rám!

A kréta megvetően nézett rá vissza és megadóan fészkelte magát a leány tenyerébe. Nem tudta, hogy milyen sors vár rá. De öt perc múlva porrá törve feküdt a konyhaasztalon és ekkor nyoma se volt már benne se gögnek, se bölcsességnek. Szorgalmasan fényesítette a kanalakat és még azt is elfelejtette, hogy ma németül írt.

A szivacs meg nagyot nyújtózott.

— Most legalább nyugodtan alhatom holnapig, nem zavar fecsegésével ez a bikfi!

És szörcsögve nyult el a tálban.

Majthényi György.

Cosyns Max, fizikus

az új sztratoszféra repülő. Piccard professzor tanítványa, aki a jövő évi folyamán, előreláthatólag már a tavaszon, egy új sztratoszféri repülésre indul. Remélik, hogy ez alkalommal is elérnek mintegy 16 ezer 500 méter magasságot.

Tudományos forgácsok

Kedély és vegyi kémhatás. „Savanyuan reagál” — ezt a vegyi kifejezést gyakran használják annak jellemzésére, aki valami javaslattal, ajánlattal szemben ellenkezéssel, idegenkedéssel viselkedik. A legújabb élettani és biokémiai vizsgálatok kimutatták, hogy a kifejezés nemcsak átvitt, hanem bizonyos mértékben szörcsögési értelemben is használható. Az a meglepő tény derült ugyanis ki, hogy a kedély, a lélektani tulajdonságok és a testnedvek vegyi reakciói között bizonyos megállapított — bár ma még kevésbé ismert — összefüggés van.

A megfigyeléseket igen nagyszámú kísérleti egyénen, — köztük hétszáz iskolagyermeken — végezték s egyidejűleg lélekelemzés mellett vegyileg megvizsgálták az illetők vérének nyálát, kilehelte levegőjét, megfigyelték a reakciókat és a foszfor, a kreatin, a kreatinin, a méz és a szénsav jelenlétét. A lélekelemzés pedig ugyanakkor a jellemvonásokat vizsgálta — kedélyességet, hűkeszeretetet, ingerlékenységet, jóindulatot, veszekedésre való hajlamosságot stb. A kísérleti eredmények hatalmas anyaga még feldolgozás alatt van, úgyhogy pozitív megállapítások még nem kristályosodtak ki, de egyes érdekes következtetések máris levonhatók a kísérletorozatból.

Igy pl. bizonyosra vehető, hogy az ember lelki izgalmak iránt való érzékenysége és a testnedvek savanyú kémhatása között összefüggés áll fenn. A legkevésbé izgatódó, u. n. „halvérű” emberek nyálának kifejezetten savi reakciója van. Ez

zel szemben a vér nagy alkálitartalma viszálykodó természetűre vall. Különösen mérges természetűek vérében legkevesebb a kreatin. Nincs kizárva továbbá, hogy a test által kiválasztott nedvek savtartalma és a szellemi képességek között is fennáll valaminő vonatkozás, sőt felnőtteknél a foszfortartalomnak is van valószínűleg ilyen vonatkozásban jelentősége. A vér mézstartalma arányban áll az illető jókedélyével.

Övökodunk kell természetesen attól, hogy ezeket a megállapításokat már most általános érvényűeknek ismerjük el, hiszen még legkezdetén vagyunk egy új s beláthatatlan fejlődés előtt álló tudománynak, mely az ember lelki összetételét és szellemi képességét kémiai vizsgálatok alapján fogja meghatározni és értékelni, sőt, talán vegyi úton befolyásolni, módosítani is. Ma persze mulatságos volna elképzelni, hogy mielőtt „kikezdünk”, vagy vitába bocsátkozunk valakivel, előbb vérpróbát veszünk tőle, megállapítandó, milyen csölycünk lehetnek ebben a küzdelemben; behódol-e az illető, vagy nekünk kell visszavonulnunk. Vagy pedig, hogy a hivatalnok jókora mézszóadagot csempész a főnök ételébe, mielőtt fizetésemelést kér tőle. Annyi azonban már ma is bizonyos, hogy a korábbi véleményekkel ellentétben éppen a „savanyú kémhatású” ember a legnyugodtabb, a legengedékenyebb s a legkevesebbé hozható ki a sodrából, míg az „alkáli kémhatású” egyénnél nehezebben érvényesíthetjük véleményünket és akaratunkat.

1. Hófehérke románca

Királyasszony ablak mellett
Varrogatott, kötögetett,
Ujját a tű jól megszurta,
Vére csordult a padlóra.
Felsőhajtott: — Jaj Istenem,
Miért nincs egy lánygyermekem,
Arca, mint a friss hó, fehér,
Ajka piros, akár a vér,
Haja pedig mint az ében...
Miért is nincs lányom nékem?
Hóvirágnak kis testvére,
Ő lenne kis Hófehérke.

Hó tündére csak hallgatta.
Megesett a szíve rajta,
S reggelre az ágya mellett
Egy kis aranybőcső regett,
A bőcsőben egy kis lányka.
Szíve örült, aki látta,
Arca mint a friss hó, fehér.
Ajka pedig akár a vér,
Anyja alig győzte nézni...
Megártott az öröm neki...
...Hóvirágnak kis testvére,
Arván maradt Hófehérke.

2. A hét törpe

Az országunk girbe, görbe,
Mi vagyunk a hét kis törpe,
Hegy lábába, hegy aljába
Miénk itten minden banya.
Kis csákányunk, csak törjed
A hegyeket, a völgyet,
Kemény sziklát jól vágd meg,
Bércek kincsét találj meg!
Arany-ezüst itt-ott,
Kis csákányunk: kipp-kipp-kopp!

Kis házunk a völgy mélyébe,
Sűrű erdő közepébe,
Senki még csak nem is sejtí,
Hogy a törpék kincsét rejtí.
Kis csákányunk, csak törjed
A hegyeket, a völgyet,
Kemény sziklát jól vágd meg,
Bércek kincsét találj meg!
Arany-ezüst itt-ott,
Kis csákányunk: kipp-kipp-kopp!

P. A. E.

Tejtörő

SAKKREJTVÉNY
Beküldte: Mihók Fülöp, Gyimesközéplek.

t		z					
t	á	ó	t	e	a	b	h
d	l	f	s	t	á	j	t
v	e	l	a	k	l	a	e
l	o	l	e	Ö	f	e	e
z	é	t	á	e	v	c	r
r	u	r	e	a	a	D	r
r	s	a	h	é	m	m	s
é		v					

Lóugrás szerint Arany János trilógiájának harmadik része kezdődik ezzel a két sorral.

FELELJ, HA TUDSZ!

Beküldte: Farkas László, Szalárd.

- XIII. Lajos francia királynak ki volt a miniszterelnöke?
- Mi történt 1792-ben Franciaországban?
- Kanadának mi a fővárosa, melyik folyó mellett fekszik?

PONTREJTVÉNY

Beküldte: Markovits Edith, Vulkán.

- Hazug ellentéte.
..... magyar író keresztnéve.
..... nagy magyar regényíró.
...nem régi.
...legbecesebb ásvány.
..... világrész.
..... híres orosz író.

A kezdőbetűk felülől lefelé olvasatában

borunk jóbarátjának nevét adják.

A november hó 14-iki mellékletünk „Tejtörő”-jének helyes megfejtése:

Keresztrejtvény: Vizszínesen: sal, kapor, Manitor, kór, sah, tar, Fra, lak, som, doi, bakator, sza ira, var, era, gál, éra, lse, sör, cet, bujdosó, Heine, rud.

Függőlegesen: sav, Tokaj, kamarás, mór, köb, kar, cos, Ruhr, san, jer, papiros, iridium, lot, Ond, tor, izr, cse, kan, Leo, hadtést, Loire, ira.

Betűrejtvény: Párna, hónapos retek, nap-szamosok, szekfü, szélhámos, hét szük eszten-dő.

Egyenlejtvény: Egy az Isten.

Nagyraélt helyes megfejtést küldtek be: Fodor Rózália, Ambrus Vilma és Vili, Szép Annus és Balázs Béla, Schenk Dezső és Kátóna Béla, Elephant Béla, Rosenfeld Bella, Laszt Frida, Mendelovics Judit, Petke Ede, Keller Agnes, Gollner Mária, Hans Wagner, Rosenberg Tibor, Szénbalázs Anna, Mihók Fülöp, Veress Olga, Nagy Piroška és Magdus, Székely Babu, Gergely Annus, Orbán Piroška és Mihók Fülöp.

A könyveket sorshúzás útján: Fodor Rózália, Schenk Dezső és Mendelovics Judit nyerték. Irják meg pontos címüket és hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének.

Az „Tűjság” szerkesztője üzeni:

K. J. Lupény. Szívesen fogadnám írásait, csak lehetőleg rövid, méreteinknek megfelelő írások legyenek. A Testvér c. versedre vonatkozólag kértem, miért kell az új gondolatokat és érzéseket régi formába tömöríteni? Elveszti az eredetiségét ezáltal. Próbáld ezt rimtelennül, csupán az érzések ritmusa és összecsúszása még egyszer feldolgozni. Szívesen kézzel írt! — N. S. és D. I. Szászsebes. A rejtvényeket technikai okokból nem közölhetjük. Másokat kérek! — R. B. Nagyvárad. Sehogy sem tudok kiokoskodni a rejtvényedből. Vonalak, kockák, minden értelem nélkül. Küldd a megfejtést is. Üdvözöllek. — M. F. Gyimesközéplek. Nem tudom elég gyakran üzeni: új kötetben, lehetőleg új mondanivalót, új gondolatot, egy csöppnyi egyéniséget! Ez csak utánérzés, kedves munkatársam. Többet, jobbat kérek. Kérésedet elintézem. Szívesen kézfogás.

Vidám sarkok

Babu az ablakban állt és figyelt ki az udvarra. A szomszédasszony a száraz faleveleket söpögette el, amely minduntalan felgyült az ajtaja előtt. Babu unatkozott, diszkurálni akart, megszólította hát: — Néné, tepel?
A szomszédasszony azonban a zörgő levelektől nem hallotta meg, sepegt tovább.
— Néné, tepel? — ismétli meg Babu hangosabban. Persze most sem kap feleletet. Babu megszeppen. Valami rosszat mondott? Megszólal sírós hangon:
— Nattágot atton, tepel?

Közgazdaság

Nem ikerült a Kamaráknak a kisiparos-logás

A kisiparosra nem kötelező a cégbejegyzés, ha csak saját ké-szűményeit érté-kesíti s nem dolgozik husz munkánál többel

Mégsem kereskedő a kisiparos!

Szabó Béni képviselő és a temesvári ipartestület közbenjárása elhárította a kisiparosoktól az új megterhelés veszélyét

Bukarest, november 26.

A tavasz óta, amikor — mint ismeretes — kezdetét vette az új Madgaru-féle cégbejegyzési törvény életbe lépése, kínos huza-vona megy régbe a kisiparosok cégbejegyzési kötelezettsége körül. A szabványforgó törvény tudvalevően a Kereskedelmi és Iparkamarákhoz utalta át a cégbejegyzési hivatalokat, amelyek eddig a törvényeszközök kebelében működtek, s ugyanakkor a Kereskedelmi és Iparkamara bízta a végrehajtás módjait.

A hatáskörükbe jutott cégbejegyzési hivatalok jelentős bevételeket biztosítanak a kamaráknak, amelyeknek az anyagi erőforrásai az utóbbi években meglehetősen megcsappantak. A cégbejegyzési hivatalok bekebelezésével azonban egyezre túlságosan is megjött az étvágyuk s mindent elkövettek, hogy a cégbejegyzési kötelezettséget minél szélesebb kereskedelmi és ipari körre kiterjesszék. Így magyarázták a vonatkozó törvényeket és rendelkezéseket, hogy

kereskedőknek s ennél fogva cégbejegyzésre köteleseknek tekintendők mind azok a kisiparosok és mesterebbek is, akiknek műhelyük van s egynél több alkalmazottal dolgoznak.

Ezt a nyilván önos és önkényes értelmezést sikerült bizonyos nehézségek leküzdése után újabbban az ipar- és kereskedelemügyi minisztériummal is elfogadtatni, amely éppen a napokban, november 20-án, közzétette a küldött szét a kamaráknak s abban leszögezi, hogy igenis kereskedőknek kell minősíteni minden kisiparost, csupán azok kivételével, akiknek nincs műhelyük és nem dolgoznak személyzetrel. Ez az újkeletű rendelkezést, igazat adva a kamaráknak, cégbejegyzésre kötelezte a kisiparosokat is.

*

A kisiparosok Erdélyben már hónapok óta tiltakoznak az ellen, hogy a kamarák rájuk is kiterjesszék a cégbejegyzési kötelezettséget, mert ez új terheket vállalnak. Eltekintve ugyanis a megkezdett borsos bejegyzési illetékektől és a kamarai járulékoktól, a kereskedőkké való minősítésük 12 százalékos adójuknak 16-ra, vagyis 4 százalékkal való felemelését vonja maga után.

Különösen az utóbbi időben, amikor a cégbejegyzés már sürgetővé vált, egyre-másra gyűléseztek, deputációztak az új terhekkel fenyegetett kisiparosok, de mindmáig eredménytelenül, mert a kamaráknak, amint a fentebb említett szabványrendelet mutatja, sikerült a minisztériumban is érvényesíteni a fel-fogásokat, amelyet különösen a temesvári Kamara erőszakolt.

Peremre érhető, hogy a kamarák mindenképpen kereskedőkké akarták át-minősíteni a kisiparosokat, mert ez sokmillió többlet-bevételekhez segített volna őket, tekintve, hogy jó néhány ezer kisiparos kényszerült volna be ilyenformán a most már hozzájuk tartozó cégbejegyzési hivatalba és taglétszámukba. Ennél is sokkal érthetőbb viszont az, hogy a kisiparosok kézzel-lábbal ellenszegültek ennek a betelepítési kísérletnek, amely ezá-mos millióval növelte volna adó-terheiket.

Ma aztán ez az elkeseredetté vált harc a huza-vona hirtelen új fordulatot vett, mégpedig a kisiparosok javára.

Szabó Béni brassói képviselővel az élén a temesvári ipartestület egy delegációja érkezett fel Vasilescu-Karpen ipar- és kereskedelemügyi miniszter, hogy felvilágosítsa arról a játékról, amelyet a kamarák a kisiparosok érdekeivel üznek. A küldöttségben a temesvári ipartestület képviselőjében résztvevő Veleányi Viktor testületi ügyész és Gázdó főtitkár is.

A kisiparosok állítólagos cégbejegyzési kötelezettségével kapcsolatban Szabó Béni és a temesvári delegátusok bemutatták a minisztereknek és Harjescu ipariügyi vezérigazgatónak a vonatkozó törvényeket, döntvényeket és előbbi rendelkezéseket s teljes mértékben meggyőzték őket a kamarák értelmezésének az önkényességéről és törvénytelenességéről. Emellett rámutattak arra is, hogy

a cégbejegyzési kötelezettség kimondása például csupán Temesváron több, mint két millió lej adóterheléssel sújtaná az amugyis keserosan tengődő kisiparosságot.

Francia-angol vámháboru fenyeget

Represszáliák következnek az angol beviteli vámok nyomán

Bukarest, november 26.

Az angol kormány által életbe léptetett behozatali vámtarifa körül csak most kezd még igazán fellángolni a harc. Az új angol behozatali vámok természetesen mindazokat az államokat érintik, amelyek iparcikkeket, agrártermékeket és más áru-fajtákat szállítottak az angol piacra, de

a legérzékenyebben talán a francia- kat érinti, akik számtalan, különösen luxuscikket szállítottak Angliába.

Párisból érkező jelentések szerint a francia ipar részéről számtalan intervenció történt a kormánynál, abban az irányban, hogy a kormány lépjen fel a francia exportot megbénító angol vámok ellen s ha kell még represszáliákat is alkalmazzon az angol árukkal szemben. A francia sajtó értesülése szerint

a francia kormány bizottságot küldött ki az import-tarifa olyan irányú módosításának előkészítésére, amely módosítás a francia piacra tendáló angol exportot nehezítse meg.

A francia kereskedelemügyi és ipariügyi miniszter a sajtó képviselőinek érdeklődésére kijelentette, hogy az Angliával szemben fogantatandó gazdasági re-

A miniszter egészében magáévá tette a delegáció érveit s

még a mai nap, csütörtök folyamán körrendeletet küldött szét, amely szerint azok a kisiparosok, illetőleg mesterebbek, akik kizárólag saját készítményeiket értékesítik, nem minősíthetők kereskedőknek s következésképpen nem kötelezhetők cégbejegyzésre.

A körrendelet egyúttal a delegáció kifejezett kérésére újból pontosan körülírja, hogy kisiparosnak viszont az tekinthető, aki nem dolgozik többel husz munkánál és öt lóerőnél magasabb gépterővel.

Ezzel a hónapok óta viharzó küzdelem most már véglegesen a kisiparosok javára dönt el s megszünt a bizonytalanság, amely annyi indokolt izgalmat hozott nekik. Az ipar- és kereskedelem-kamarák bekerítő akciója, amellyel a kisiparosok tízezernyi tömegét be akarták kényszeríteni magukhoz fizetőtömeggé, mégis kudarcot vallott s a kisiparosság az újabb terhek súlyos koloncától menekült meg.

Érdekes, hogy míg a kamarák akciója-nak az élén a temesvári kamara állott, ugyanakkor éppen a temesvári ipartestület volt az, amely agilis munkájával — bekapcsolva Szabó Béni képviselőt — visszaverte a kisiparosok elleni hadjáratot. Pedig már-már sikerült a kamaráknak az a kísérlete, hogy kereskedővé kereszteljék a kisiparost.

(K.)

belföldi szállításánál a vasúti 20 százalékos redukción vigyem keresztül, viszont az export tűzfánál maradjon meg a jelenlegi tarifa, amely a kivitelre aránylag kedvező. A bizottság a tarifa átrendezésénél ezeket a kívánalmakat figyelembe vette.

December 1-én újabb ülést tart a tarifa-bizottság, amelyen a petroleum és petroleumtermékek új szállítási tarifáját fogja tárgyalni.

A magyar kormány nem szünteti meg a deviza-korlátozó intézkedéseket

Budapest, november 26.

A képviselőház szerdai ülésén Kenéz kereskedelemügyi miniszter válaszolt Eber képviselőnek arra az interpellációjára, amely a devizakorlátozások megszüntetését követelte. Kifejtette, hogy a devizakorlátozás felfüggesztését kéri javaslatot nem teheti magáévá, mert annak káros következményei hamarosan mutatkoznának és végeredményben az arany-pengő feladásához vezetnének. Amióta azonban a magyar kormány elrendelte a devizakorlátozásokat, a kereskedelem mérleg aktívává vált. Ha most a korlátozó intézkedéseket megszüntetnék, min-denki megrohanná a bankokat, amelyek nem tudnak fizetni s egyetlen segítség-ként be kellene következnie az inflációnak. Beszéde végén kifejtette, hogy a pengő vásárló ereje nem csökkent. Eber a miniszter válaszát nem vette tudomásul.

Kis Közgazdasági Hírek

NEMZETKÖZI AGRARKONFERENCIA lesz december 10-én Szófiában, amelyre Románia is kiküldi delegátusait.

*

NEWYORKBAN tegnap újabb tőzsdekrach volt. Az árfolyamok az összes részvényeknek letörttek. Az újabb bész az Egyesült Államok ipari szövetségének azon jelentése alapján következett be, amelyben az amerikai ki-vel nagyarányú csökkentését mutatja ki.

*

AZ EGYIPTOMI KORMÁNY rendeletileg az összes beviteli vámokat felemelte.

*

SVAJC ÉS MAGYARORSZAG között egyezmény jött létre, amely szabályozza az exportból származó követelések kölcsönös rendezését.

*

A „BROSTENT”-BANK, amely bukaresti székhellyel működik, ma visszavonta az új-foni törvényszékhez múlt héten benyújtott kényszerjegyzési kérését.

*

30 MILLIÓ LEJES folyószámlát nyitott a Nemzeti Banknál a pénzügyminisztérium, a petroleum vállalatok termelési prémiumának kifizetésére. A pénzügyminisztérium és a Nemzeti Bank között megbeszélések folynak arra vonatkozólag, hogy ezeknek a prémiumoknak a kifizetését rendszeresítsék.

*

A FRANCIA BANKBUKASOK sorozata sem ért még véget. Újabb az Oursi „Union Regionale” bank jelentette be fizetésképtelenségét.

*

A NEMET-SVAJCI külkereskedelmi tárgyalások nem kecsegtetnek a megállapodás reményével. Ugy Németország, mint Svájc akadályokat gördítenek az egyezmény elő. Különösen a beviteli kontingensek megállapítása körül támadnak nehézségek.

*

A BELFÖLDI BUZA kötelező keverési arányát 97 százalékban állapítja meg a francia kormány egyik legutóbbi rendelete. Ez a keverési arány csak annál a kiörlésnél kötelező, amely belföldi kenyérsütésre szolgál.

*

A MUNKANÉLKULISÉG Angliában november 16-iki kimutatás szerint egy hónap alatt 35.495 fővel csökkent. A munkanélküliek száma 4.648.429.

*

A BUKARESTI TŐZSDE új elnököt és alelnököt választott. Az új elnök Jon Savescu, az alelnök Kaufmann Oszkár vezérigazgató.

*

A PARLAMENTI „AGRARLIGA”, amelynek tudvalevőleg az agrárképosok a tagjai, ülést tartott, amelyen határozatot hozott, hogy kitar a agráradósságok konvertálásának javaslata mellett.

A kukorica és faanyagok új szállítási tarifája

A fa belföldi szállítására 7, a fa exportjára 6 osztályt állapított meg a tarifabizottság

Bukarest, november 26.

A vasúti vezérigazgatóság tarifabizottsága tegnap este ülést tartott, amelyen a tengeri és a faanyagok tarifájának megváltoztatására, illetőleg olcsóbbítására hozott határozatokat.

A vasúti vezérigazgatóság, amint ismeretes, nem régiben az eddiginél kedvezményesebb szállítási díjat léptetett életbe azokra a kukoricaszállítmányokra, amelyek export-rendelítésre a dunai kikötőkbe vannak irányítva. A tarifa-bizottság ezen az ülésen kimondotta, hogy

ugyanilyen kedvezményes szállításban részesíti azokat a száított kukorica-küldeményeket is, amelyek ugyancsak export-rendelítéssel a határállomásokra vannak irányítva.

Eszerint mindenfajta, illetőleg bármilyen irányba menő exportkukorica a D

25 tarifa alá esik. Ez a kedvezményes szállítási rendszer március 31-ig lesz érvényben.

A tarifa-bizottság ezután a faanyagok új belföldi, mint külföldi szállítására új rendszert állapított meg. A faanyagok szállítási tarifáját a fa értékének megfelelően állította össze a bizottság, és pedig a belföldi szállításnál 7, a külföldi szállításnál 6 osztályt állapítva meg. A legfontosabb az osztályok közül a 4-ik, a 5-ös a deszka, a faragott fa, a donga, a vasúti traverzek, valamint a házilag készült faanyagok tartoznak. Bár a bizottság által megállapított új tarifabeosztás véglegesnek tekinthető, az életbe léptetésre vonatkozólag nem történt még döntés.

A 6-ik szállítási osztályba tartozik a tűzifa és minden más tüzelőanyag. A tűzifa termelők azt kérték, hogy a tűzifa

